

5068

VINERI 30 MARTIE 2001 • ANUL LI NR. 13

FOAIA românească

SĂPTĂMÎNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

Gînduri de primăvară
Președinții comentează
În așteptarea Paștilor

CALENDAR ORTODOX

2 aprilie, luni – Cuv. Tit; Sf. Mucenici Amfian, Edesie și Policarp.
3 aprilie, marți – Cuv. Nichita Mărturisitorul; Sf. Mc. Elpidifor.
4 aprilie, miercuri – Cuv. Iosif scriitorul de cântări, Gheorghe de la Maleon, Zosima și Platon.
5 aprilie, joi – Sf. Mc. Teodul, Agatopod, Serapion, Diodor și Nichifor; Cuv. Teodora.
6 aprilie, vineri – Sf. Irineu de Sirmium; Sf. Eutihie, patriarhul Constantinopolului.
7 aprilie, sâmbătă – Cuv. Gheorghe Mărturisitorul; Sf. Mc. Caliope; Sf. Mc. Achilina. (Pomenirea morților)
8 aprilie, duminică – (†) Intrarea Domnului în Ierusalim; Sf. Ap. Irodion, Agav și Ruf (Denie) Duminica a VI-a din Post (a Floriilor).

AGENDĂ

2 aprilie

1867 – apare, în revista Familia din Budapesta, poezia lui Mihai Eminescu: *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie*.

1941 – s-a stins din viață Ștefan Rusu, ctitorul bisericii ortodoxe din Otlaca-Pustă.

3 aprilie

1953 – moare, la Lisabona, Regele României, Carol al II-lea (1930-1940).

4 aprilie

1896 – se naște, la Moisești (Bacău), Tristan Tzara, poet de reputație europeană, unul dintre inițiatorii mișcării literare avangardiste (dadaism).

5 aprilie

1870 – Mihai Eminescu publică în revista *Federațiunea din Pesta*, sub pseudonimul Varro, poezia „Să facem un congres”. Tema poeziei este situația politică a românilor și a altor naționalități conlocuitoare în Austro-Ungaria.

1908 – s-a născut, la Salzburg, Herbert von Karajan, dirijor austriac, de origine macedo-română.

6 aprilie

1941 – s-a născut, la Găești, pe malul Argeșului, muzicianul Gheorghe Zamfir.

7 aprilie

1889 – s-a născut Gabriela Mistral, poetă din Chile, distinsă cu Premiul Nobel.

1939 – s-a născut regizorul american Francis Ford Coppola.

8 aprilie

1802 – s-a născut Gheorghe Magheru, conducător la 1848 al Armatei revoluționare din Muntenia, om politic liberal.

1839 – s-a născut Carol I., încoronat Rege al României la 10 mai 1881.

1911 – s-a născut, la Rășinari, filosoful Emil Cioran, unul dintre cei mai mari și mai originali oameni de cultură contemporană.

Vizita lui Mircea Geoană s-a amânat cu o săptămână

Pe baza unei înțelegeri cu autoritățile ungare, ministrul român de externe, Mircea Geoană, și-a amânat cu o săptămână vizita sa în Ungaria. Șeful diplomației române urma să sosească la Budapesta duminică, iar luni ar fi fost programate

întâlniri cu conducători de stat și de partid din Ungaria, precum și cu lideri ai comunității românilor din Ungaria.

Motivul amânării vizitei l-a constituit faptul că șeful diplomației române – care este în același timp și președintele în

exercițiu al OSCE – a avut programată pentru luni și marți, la București, o întâlnire cu diplomați americani și vest-europeni, în cadrul căreia se vor dezbate probleme legate de criza din Macedonia.

E. Iova

Sînt evidente bunele relații româno-maghiare

Sosirea ministrului Mircea Geoană la Budapesta este foarte bine venită, pentru că este absolut evidentă dezvoltarea relațiilor de cooperare bilaterală în ultimii ani – a declarat postului Radio România Actualități, la acest sfîrșit de săptămînă, Jigyártó István, ambasadorul Ungariei la București, exprimîndu-și totodată convingerea că România și Ungaria sînt vecini buni, au aceeași orientare strategică, aducînd ca exem-

plu parteneriatul cu NATO. Fiind întrebat despre bilanțul relațiilor economice româno-maghiare la sfîrșitul anului 2000, Gheorghe Ardelean, consilierul economic al Ambasadei Ungariei la București a subliniat că pînă cînd România are investiții în Ungaria în jur de 50 de milioane de dolari, înființînd peste 1.000 de societăți mixte cu partenerii maghiari, investițiile ungurești în România sînt de peste 900 de milioane.

Investiții ungare în România

Companiile din Ungaria au investit anul trecut în România o sumă de 200 de milioane de dolari – transmite BBC. Prin strămutarea firmei MOL România, cu un capital de 74 de milioane de dolari, investițiile ungare se concentrează deja în Transilvania, capitala română rămînînd cu numai 10,4% din valoarea totală. După MOL, urmează în România compania Ruster, producătoare de medicamente, care în aceste zile a decis să mai investească în acest an în fabrica „Armedica” din Tîrgu Mureș o sumă de 4,6 milioane de dolari. Pe locul trei în România se află firma Zalakerámia, urmată de Dunapack, producătoare de ambalaje. Investițiile companiilor ungare în România s-au realizat, în general, prin crearea unor întreprinderi mixte. Cea mai proaspătă achiziție din România a fost cumpărarea ziarelor „Jur-

nalul bihorean” și „Bihari Napló” din Oradea de o firmă mixtă ungaro-austriacă din Debrețin. Capitalul din Ungaria este activ și în celelalte țări vecine, dar pe o scară mai mică.

Reuniune a Pactului de Stabilitate la Seghedin

La Seghedin s-au încheiat sîmbătă lucrările unei conferințe internaționale, desfășurate sub egida Pactului de Stabilitate pentru Europa de sud-est și sub patronajul coordonatorului special al pactului, Bodo Hombach, și al ministrului ungar de externe Martonyi János. Cu acest prilej a fost lansat programul de formare pentru îmbunătățirea culturii democratice din regiune, iar participanții au reliefat experiența pozitivă acumulată de partenerii din euro-regiunea Dunărea-Criș-Mureș-Tisa, precum și importanța schimbului de idei pentru amplificarea și diversificarea legăturilor din zonă. România a fost reprezentată de 11 delegați aparținînd județelor componente ale euro-regiunii Dunărea-Criș-Mureș-Tisa.

Gheorghe Dulău, un meteorolog emerit

Dascălul în pensie din Micherechi, în afară de activitățile sale din învățămînt și viață culturală este și un veritabil amator al meteorologiei. Gheorghe Dulău, pe data de 23 martie, a fost distins la Budapesta cu o diplomă de merit pentru activitatea sa de 48 de ani în meteorologie. Pe lîngă aceasta, a mai primit o scrisoare semnată de dr. Mersich Iván, președintele Institutului Meteorologic Național, în care acesta îi mulțumește și personal Domnului Dulău pentru activitatea sa de aproape o jumă-

tate de secol. Dascălul din Micherechi conduce din 1953 singura stație meteorologică din județul Bichiș, care funcționează de atunci neînterupt în curtea familiei Dulău. Observatorul vremii din Micherechi trimite lunar raporturi amănunțite despre precipitațiile căzute în zonă și diferite date meteorologice înregistrate, către Institutul Meteorologic Național. Alături de Gheorghe Dulău, din întreaga țară doar 3 colaboratori externi au primit această distincție.

Șt. Crăsta

Foaia românească respectă ortografia română veche, dar în cazul contribuțiilor sosite din partea colaboratorilor, păstrează scrierea folosită de autor.

Pe copertă: În fața Primăriei din Seghedin s-au deschis magnoliile (Foto: Eva Iova)

Bucovina – leagănul mănăstirilor românești

Luni, 26 martie, la Centrul Cultural al României de la Budapesta a fost prezentată video-caseta „Bucovina – leagănul mănăstirilor românești”, demarîndu-se astfel un program culturalo-turistic mai amplu, conceput sub genericul „Itinerarii culturalo-turistice – o carte de vizită a României”. În cadrul acestui program au fost prezentate diferite trasee culturalo-turistice din România, cum ar fi Delta Dunării, Munții Bucegi, etc.

Realizarea video-casetei „Bucovina – leagănul mănăstirilor românești” – într-o viziune complexă și inedită – a fost posibilă datorită pasi-

unii și generozității istoricului Florin Hău, director general la Muzeul Național al Bucovinei din Suceava, muzeografului George Burac, de la aceeași instituție, precum și arhitectului Viorel Blănuș, director la Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național din Suceava.

Timp de peste două ore, imaginile celebrelor mănăstiri, peisajele tulburător de frumoase din această parte a țării, precum și detaliile privind condițiile oferite de rețeaua hotelieră particulară – condiții de un ridicat standard european – au uimit de-a dreptul un numeros public budapestan in-

terestat de itinerariile culturalo-turistice din România.

La reușita acestui eveniment cultural, o contribuție aparte și-a adus-o Sofia Vicoeancă, marea Doamnă a cîntecului bucovinean, care a încântat spectatorii prin autenticitatea cîntecului și a portului popular românesc.

Marti, 27 martie, aceeași casetă video a fost prezentată într-un cerc mai restrîns, respectiv, reprezentanților marilor agenții de turism din Budapesta, care și-au manifestat în mod expres dorința de a organiza excursii pe traseul mănăstirilor din nordul Moldovei.

Anamaria Pop, director

Cultură românească – prestanță mondială

Festivalul de Primăvară din Budapesta atrage mulți artiști de renume mondial, care sosesc în metropola de la Dunăre din toate colțurile lumii. În cadrul acestui amplu program, artele plastice și muzica, teatrul și filmele, literatura și arta experimentală, toate-toate acestea își găsesc expresia în spectacole tradiționale și de avangardă, în vernisaje, momente de performanțe și altele. Iar toate acestea, la un înalt nivel artistic. În această ordine de idei trebuie evidențiate câteva spectacole dintr-un serial cultural de sub genericul Plein-Art, de artă contemporană. În cadrul acestuia, România oferă câteva producții de excepție: renumita formație de *Contemp Dans*

Company, condusă de Adina Cezar va prezenta balețul în două părți *Mozart și colegii – Aripile*, în 31 martie, pe scena nr. 1 (str. Ráday nr. 8) la ora 17.30, iar la Teatrul Piccolo (str. Török P. nr. 3) la ora 21.00. Cu o zi mai târziu, la 1 aprilie, tot la teatrul Piccolo,

începînd cu ora 20.00 se va prezenta opera *Kalevala* (muzica Terényi Ede), cu concursul sopranei *Carmen Valesi* din Cluj.

Tot teatru de zile mari promite să fie spectacolul de saltimbanci al actorilor conduși de Mihai Mălaimare de la *Masca* din București: *Concert de promenadă*. După primul spectacol al bucureștenilor, la 1 aprilie, ora 11.30, în sala din strada Török, în ziua următoare, luni, la 2 aprilie actorii vor oferi la Giulia, începînd de la ora 16.30, o defilare mascată, iar în ziua următoare, la 3 aprilie, la ora 19.00, în sala de studiu a Teatrului Cetății, același spectacol cu *Concertul de promenadă*.

E. I.

Gînduri de primăvară

Nu spun nimic nou cînd pomenesc că primăvara este anotimpul înnoirilor, anotimpul învierii, anotimpul planurilor. După iarna trecută – care de fapt a fost destul de cruțătoare cu noi – abia am așteptat ca zilele să fie mai lungi, pomii să înmugurească, florile să se deschidă. Prima lună de primăvară, luna martie, n-a fost o perioadă prea ușoară nici pentru cei care scriu săptămînalul românilor din Ungaria, Foaia românească.

Cei care urmăresc săptămîină de săptămîină evenimentele vieții noastre publice, știu că în ultimele zile s-au dus lupte destul de crîncene între organizațiile noastre, între diferitele sfere de interese pentru supravegherea presei scrise românești. Pînă la urmă se pare că cele două părți, Autogvernarea și Uniunea, au ajuns la un fel de consens. Ce înseamnă de fapt acest consens? Vom vedea. Cînd aștern pe hîrtie aceste rînduri, încă nu s-a adus decizia Curatorului Fundației Publice pentru Minorități, pentru că ședința va fi abia joi, la 29 martie. Însă – noi, cei veșnic optimiști – sîntem convinși că nu mai există nici un pericol în ceea ce privește viitorul Foii. Cînd spunem viitor, din păcate, este vorba numai despre o perioadă de un an, pentru că la începutul lui 2002, din nou va trebui să luptăm pentru fondurile necesare pentru scoaterea săptămînalului nostru. Cred că pe bună dreptate se poate pune întrebarea: de ce trebuie „să cerșească” o instituție cu un trecut de 50 de ani ai unei minorități în fiecare an pentru sprijin? E clar că trăim într-o lume în care dacă nu produci calitate, dacă nu ești destul de competitiv, atunci nu ai șanse de supraviețuire.

Marele nostru avantaj a fost acel sprijin pe care l-am primit din partea Cititorului, din partea colaboratorilor, de la acei oameni cărora nu le-a fost greu să ridice receptorul telefonului și să ne sune sau să ne scrie cîteva rînduri cînd au avut ceva de spus. Toate acestea îmbogățesc, dînd un colorit nou publicației noastre. Prin asta este și mai mult a noastră: că avem curajul și dorința de a dialoga, de a schimba idei.

Ceea ce de pe acum este cert: Dumneavoastră, stimati Cititori, abonații noștri fideli, veți primi Foaia românească și de acum înainte, în fiecare vineri.

Eva Iova

INVITAȚIE

Asociația Culturală a Românilor din Leta Mare și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria organizează sîmbătă, la 31 martie, o serbare în amintirea nașterii, acum 160 de ani, a lui *Iosif Vulcan*, fondatorul revistei „Familia” și preotului poet *Iustin Popfju*, două personalități marcante ale culturii românești. La Leta Mare se vor depune coroane de flori, cinstind amintirea lui Iosif Vulcan și Iustin Popfju. La serbarea din Giulia, actori din Oradea vor interpreta comedia lui Iosif Vulcan „Gărgăunii dragostei”, urmată de un recital literar-muzical.

Manifestarea va începe la 31 martie 2001 (sîmbăta) la ora 10.00, la Primăria din Leta Mare.

La Giulia, serbarea va avea loc la sediul Uniunii culturale (str. Doja nr. 8), de la ora 15.00.

Decizii importante

Consiliul de conducere al Fundației Publice pentru Minorități va decide în această săptămîină despre cele mai importante subvenții pe care le va acorda în anul 2001 pentru sprijinirea programelor și instituțiilor culturale ale celor 13 minorități naționale și etnice din țară. Este vorba de spre aprecierea concursurilor înaintate în categoria *Păstrarea tradițiilor, programe culturale*.

Românii au înaintat în acest domeniu 58 de concursuri. Comisia de lucru a Fundației propune ca dintre acestea 32 de programe să primească sprijin, asigurîndu-se astfel 4 milioane 680 de mii de forinți.

Gheorghe Marc, reprezentantul Autogvernării pe Țară a Românilor din Ungaria în Fundația publică, a luat parte în mod intens la lucrările comisiei. La Fundație se decide acum și despre acordarea burselor de creație. Aici, românii au înaintat 11 concursuri. În categoria *arte plastice* s-au depus 4 concursuri, se propune sprijinirea a 3 creatori, în total cu 250 de mii de forinți. În categoria *literatură* au fost depuse 2 concursuri românești, comisia de lucru propune sprijinirea ambelor proiecte, în total cu 160 de mii de forinți. În categoria *muzică* au fost înaintate 5 concursuri și se oferă sprijin pentru 3 dintre ele, fon-

dul propus este de 220 de mii de forinți. În categoria *coregrafie* n-au sosit concursuri românești.

Ședința Consiliului de conducere al Fundației a fost convocată pentru 29 martie, deci după încheierea ediției actuale a ziarului nostru. La această ședință se aprobă și subvenționarea revistelor minorităților, distribuirea celor 245 de milioane de forinți rezervate pentru acest scop. Comisia de lucru a propus ca, pe baza acordului dintre organizațiile românești, săptămînalul Foaia românească să primească o subvenție de 26,5 milioane de forinți.

-ștf-

Ambasadorul României a contactat doi înalți funcționari maghiari

Modificarea Legii pentru Minorități se tot amână

În agenda de lucru a ambasadorul României la Budapesta, în aceste zile, au figurat două întâlniri cu oficialii maghiari. Excelența Sa *Petru Cordoș* a purtat tratative cu subsecretarul de stat al Ministerului Cultelor *Semjén Zsolt*, și cu noul președinte al Oficiului pentru Minorități *Báthory János*. La ambele întrevederi ambasadorul Român a ridicat probleme legate de comunitatea românească din Ungaria, cum ar fi starea jalnică a capelei ortodoxe române din Budapesta, reprezentanța minorităților în Parlamentul Ungariei și prevenirea situației critice similare ca la alegerile din 1998 a autoguvernărilor de minoritate locală.

— *Domnule ambasador, cu ce scop l-ați contactat pe domnul subsecretar de stat Semjén Zsolt?*

— Cu domnul Semjén m-am întâlnit cam acum o lună pentru a ridica problema renovării Capelei din Buda-

pesta, care este într-o avansată stare de degradare. Recent nu ne-am întâlnit personal, ci am purtat doar o discuție prin telefon. M-am interesat care sînt urmările cererii mele referitoare la analizarea posibilităților părții maghiare de accelerare a lucrărilor de la capelă. Domnul subsecretar de stat mi-a spus că Ministerul Patrimoniului Cultural va aloca o sumă de 10 milioane de forinți pentru capela ortodoxă din capitală.

— *Dumneavoastră ați declarat în mai multe rînduri că terminarea renovării capelei s-ar putea realiza și într-o colaborare româno-maghiară. Cu domnul Semjén ați vorbit și despre această posibilitate?*

— Eu aștept ca Guvernul Ungar să-mi comunice, cu cît ar contribui la efectuarea lucrărilor necesare. De asemenea, aștept un semn și din partea Guvernului României, dacă acesta s-ar angaja la acoperirea diferenței care ar asigura buna des-

fășurare a lucrărilor de renovare. Această hotărîre s-ar putea concretiza și cu ocazia vizitei la Budapesta a domnului *Mircea Geoană*, vizită care, după toate probabilitățile va avea loc în primele zile ale lunii aprilie.

— *Ce fel de probleme ați ridicat la întâlnirea cu domnul Báthory?*

— Vizita mea a avut un dublu scop. În primul rînd a fost un contact personal, după ce *Báthory János* nu demult a fost numit în funcția de președinte al Oficiului pentru Minorități Naționale și Etnice din Un-

ria. În al doilea rînd, am ținut să consult despre cîteva probleme legate de comunitatea de etnie română din Ungaria. Pot să vă spun că întâlnirea s-a realizat într-un cadru foarte plăcut. Cu președintele Oficiului am discutat despre vechea problemă a reprezentanței minorităților din Ungaria — în special cea a românilor — în Parlament. Domnul *Báthory* m-a informat că, după cunoștințele sale, nici în acest ciclu parlamentar nu va fi posibilă modificarea legii, care ar permite prezența minorităților în legislație. Sincer să fiu, mi-am exprimat regretul vizavi de acest fapt. Consider că o altă problemă gravă care privește în mod direct comunitatea românilor din această țară este modificarea legii pentru minorități. Mai trăiește viu în amintirea noastră situația imposibilă din 1998, cînd oameni necunoscuți au pornit la alegeri ca români. Domnul președinte mi-a

spus că se lucrează la găsirea soluțiilor în vederea unor alegeri curate, deși lucruri concrete nu mi-a amintit.

— *Problema presei scrise românești...?*

— Eram cu o zi după încheierea protocolului dintre Autoguvernarea pe Țară și Uniunea Culturală. Domnia sa și-a exprimat satisfacția pentru că cele două organizații românești, în ultimul moment, s-au înțeles în problema subvenționării Foii românești.

— *Dumneavoastră cum apreciați această înțelegere?*

— Eu consider că este un pas pozitiv. Comunitatea românească din Ungaria a dat dovadă de maturitate, seriozitate și, nu în ultimul rînd, de toleranță. Cred că este un compromis bun cel asupra căruia au convenit cele două organizații. Sper că soluția teoretică, materializată prin semnătura celor doi președinți, va funcționa și în practică. T. Boca

Școala din Leucușhaz are nevoie de un pedagog român

Intrarea rutieră...

Autoguvernarea Românilor din Leucușhaz a fost înființată în urmă cu doi ani, deci în al doilea ciclu de existență al acestor formațiuni politice minoritare. Tînăra noastră organizație, împreună cu Autoguvernarea Romilor, care a funcționat și în ciclul anterior, a participat la ședința Comisiei județene pentru Minorități Naționale și Etnice din Bichiș, desfășurată la 23 martie, la Leucușhaz. În cadrul acestei ședințe, moderată de *Gheorghe Ardelean*, președintele Comisiei, cele două autoguvernări și-au prezentat dările de seamă asupra activităților întreprinse pe plan local. Primarul localității, *Germán Géza*, a ținut în fața comisiei o scurtă alocuțiune despre trecutul

și prezentul comunei, din care spicuim:

În Leucușhaz trăiesc 2078 de locuitori. Viața satului este marcată de faptul că aici există un important punct feroviar internațional ce constituie trecerea de frontieră între Ungaria și România. Localitatea a fost înființată în 1948, reunind locuitorii sălașelor din Pusta Kintigului și Pusta Botoșului. Preotul catolic *Májer Tibor* a întocmit monografia comunei, lucrare care încă nu s-a publicat. Deși Leucușhaz este un sat agricol, spre deosebire de localitățile vecine, aici nu se poate vorbi de șomaj. Doar vreo 70 de persoane, aparținînd în majoritate etniei romilor, nu au loc de muncă. Principalul mijloc de

existență și loc de muncă al locuitorilor îl constituie chiar punctul de trecere feroviar și vamal. În sat există medic de familie și medic stomatolog, iar din 1993 funcționează și o farmacie. În localitate sînt peste 300 de abonați telefonici. Leucușhazul susține cu în-sufletire și o echipă de fotbal, care evoluează în divizia a 3-a a Campionatului Județean Bichiș. În pas cu perspectivele deschise de integrarea europeană, Leucușhaz a înaintat împreună cu orașul Curtici un concurs la organizația internațională PHARE, de unde au primit 10 milioane forinți. Grevele repetate ale feroviarilor români și maghiari i-au făcut pe cei din Leucușhaz să se gîndească la înființarea unui punct de trecere rutieră. Aceasta ar fi și calea cea mai scurtă care leagă aeroporturile din Bichișciaba și Arad.

Deși rezultatele ultimului recensămînt încă nu sînt prelucrate, *Gheorghe Santău*, președintele Autoguvernării Românești, a estimat numărul românilor din Leucușhaz la 100-150, dintre care cam 70 vorbesc românește. Din darea de seamă

a Autoguvernării Românești am mai aflat că aceasta este preocupată de susținerea învățămîntului în limba română și de păstrarea tradițiilor culturale românești. În acest cadru, Autoguvernarea a înființat în cadrul școlii o echipă de dansuri populare, instruită de aleteanul *Sarkadi Ferenc*, echipă care a luat parte la Mișcarea „Perinița”. S-a menționat apoi că școala din localitate este frecventată de 206 elevi, în timp ce în învățămîntul preșcolar sînt cuprinși 70 de copii. Limba română se predă ca disciplină în clasele 1-4, în timp ce în clasele 5-8 limba română poate fi studiată facultativ.

Organizația sprijină de

asemenea schimbul de experiență între școala locală înfrățită cu cea din Iratoșu-Mic.

În ceea ce privește continuarea instruirii limbii române, președintele Autoguvernării Românești și-a exprimat îngrijorarea datorită faptului că *Aurel Unc*, însușit profesor de limba română, va ieși anul acesta la pensie. În concluzie, școala din Leucușhaz are nevoie urgentă de un pedagog român. Autoguvernarea Română din loc va încerca să ajute și în această problemă — s-a spus la ședința Comisiei județene pentru Minorități Naționale și Etnice, desfășurată vinerea trecută, la Leucușhaz.

Adam Bauer

...ieșirea feroviară din Leucușhaz

Președinții comentează

acordul legat de Autogovernare și Uniune despre controlarea presei scrise

Conform informațiilor publicate săptămîna trecută, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria și Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria au semnat o înțelegere pe care și Dumneavoastră ați avut ocazia s-o citiți în numărul trecut al Foii românești. Aceasta a venit din senin și nu a fost prevestită de nici un semn cît de mic. Totuși în fața Comisiei de Presă a Fundației Publice pentru Minorități părțile s-au dovedit a fi mult mai indulgente decît înainte, astfel în fața curatorului Fundației pentru Minorități va fi înaintat doar dosarul de concurs al Foii. Pe baza convenției însă se va înființa o comisie comună în care Autogovernarea va delega 3, iar Uniunea 2 reprezentanți. Ce se află în dosul acestei înțelegeri? Am încercat să aflăm de la **Traian Cresta** și **dr. Ioan Ciotea**, cei doi președinți de la Autogovernare și Uniune.

Traian Cresta, președinte al Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria

— Luînd în considerare faptul că mai devreme pozițiile celor două organizații mai degrabă s-au îndepărtat, decît s-au apropiat, cum se poate explica această înțelegere de la o zi la alta?

— Este mare păcat că nu s-a discutat mai mult despre această problemă. Glumind spus, poate aerul budapestan a adus acordul. Luînd lucrurile în serios însă, trebuie să recunoaștem că în fața comisiei de presă probabil ambele părți au fost presate ca să ajungă la un numitor comun. Fundația pentru Minorități și-a exprimat poziția cum că nu intenționează să finanțeze două publicații românești, pentru a nu crea în acest fel o practică nedorită. Cred că de această dată ambele părți au căutat o înțelegere neapărată. S-au purtat tratative îndelungate în urma cărora ne-am înțeles despre înființarea unei comisii comune. În aceasta Autogovernarea va delega 3, iar Uniunea 2 membri. O să se facă toate demersurile

în acest sens. Dorim să înființăm chiar în acest an o societate de beneficiu public.

— Asta înseamnă o nouă gazdă posibilă? Și care va fi proporția proprietărilor acestei societăți?

— Proporția o propunem ca în comisie, deci să fie 3 la 2 în favoarea Autogovernării. Dacă vom realiza acest plan, dorim să edităm și cărți și publicații care ar aduce și un eventual venit. Eu privesc lucrurile din punctul de vedere al unui întreprinzător.

— Să revenim la înțelegerea din săptămîna trecută. Ce impact va avea aceasta asupra conținutului revistei?

— Se va deschide un cont bancar separat pentru revistă, care va fi controlat de comisie.

— Dacă știu bine, banii Foii se gospodăresc și acum pe un cont separat.

— Mă rog, situația actuală n-o cunosc. Dorim să supraveghem numai din punct de vedere profesional, ne vom spune cuvîntul la formarea concepției și la planul bugetar. Ne vom exercita dreptul de consultare la numirea redacto-

rului-șef. Nu vrem să influențăm conținutul revistei, dar sînt convins că programele organizate de Autogovernare trebuie să fie tratate cu greutatea pe care o au. Comisia care se va forma va avea drepturi foarte largi și cred că ar fi fost culmea ca Autogovernarea să nu primească nici un drept de control. Am încredere într-o muncă benefică, pe care o va face noua comisie.

Dr. Ioan Ciotea, președinte al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria

— Pentru mulți a însemnat o surpriză această înțelegere neașteptată, deoarece mult timp s-a părut că principiile urmărite de Uniune nu se pot potrivi cu cele ale Autogovernării. Și totuși, în ultimul moment s-a realizat acest acord, deocamdată cam fraged, dar oricum și asta este ceva. Totuși cum ați ajuns la un numitor comun în ultimul moment?

— Oricum, trebuia să facem anumite compromisuri, pentru că este clar că Fundația va urma să finanțeze numai o singură publicație. Poate este surprinzător că Uniunea a acceptat proporția de 3 și 2, însă cred că era normal să acceptăm această variantă, din moment ce noi sîntem proprietari, și cuvîntul final totdeauna îl are proprietarul. Comisia nu va fi o persoană juridică, deci nici nu se poate angaja la preluarea competențelor ce revin numai persoanelor juridice. Proprietarul rămîne Uniunea, dar am fost călăuzit de buna credință și pentru că vreau să presupun că această

comisie consultativă își va aduce propunerile bazîndu-se pe serioase principii profesionale și nicidecum nu va avea propuneri cu iz politic. În acest caz este chiar salutară acceptarea cît mai largă a Foii românești.

— Autogovernarea consideră drept sarcină importantă să se înființeze o societate de beneficiu public, în care s-ar păstra proporțiile din comisie, dar care ar prelua și dreptul de proprietar. Ce părere aveți despre această tendință?

— Nu vreau să mă declar pripit, pentru că înțelegerea noastră nu prevede astfel de lucruri concrete. Cred că este normală pretenția noastră de a avea cuvîntul hotărîtor într-o societate economică în care, ca aport material și spiritual, practic am investi doar noi. Am fi dispuși la așa ceva în caz că s-ar respecta proporțiile de aport și principiile profesionale, la care neapărat am ține și în această formă organizatorică nouă. În principiu, societatea de beneficiu public este o formă de funcționare bună.

— Se știe ceva concret despre procesul înființării comisiei consultative?

— Persoane concrete din partea noastră nu s-au desemnat, dar sper că va fi compusă din membri competenți în materie de presă, ceea ce ar asigura și propuneri profesionale. În orice caz, Uniunea în momentul în care se va aduce decizia finală despre subvenționarea Foii, și după ce se va semna contractul cu Fundația Publică, imediat va iniția înființarea comisiei.

Ștefan Crăsta

Cei care au citit cele trei texte din ultimul număr al Foii pot avea și de data aceasta senzația că participanții la „războiul” pentru asanarea presei se bat cu morile de vînt și că nimic n-au învățat din cele ce s-au petrecut în ultimii ani, aducîndu-ne aminte de vechea maximă moștenită de la romani: „Fericit e acela care a putut cunoaște cauzele lucrurilor”.

Atotputernicia Autoconducerii Românilor din Ungaria, care de la bun început au schimbat cultura în mercantilism, vor să pună mina pe săptămînalul Uniunii pur și simplu pentru că ei sînt la putere și, după ei, unde-i puterea e adevărul. Iată splendoarea ultimului argument, argumentul pumnului: *Ridică-te tu, ca să șed eu!* Dansul lor jalnic mai are și pretenția de a apăra blazonul valorilor democrației. Demersul lor aici începe să devină periculos, deoarece cîntă la unison cu o parte a politicii mari cîntecul lebedei, al unei structuri de autoorganizare a minorităților naționale (autogovernarea), care a dat faliment și se năruie în mod evident ca tot ceea ce este zidit pe nisip.

Colac peste pupază... Figurile combatante, implacabile de la AȚRU, dînd la o parte elementele mai ponderate și instruite (Gh. Marc, I. Budai, Gh. Mihaiescu, M. Berényi, T. Boca etc., etc.) și bazîndu-se pe niște oameni onești dar complet dezorientați (ex-

celentă mașinărie de vot), neavînd pregătirea intelectuală și politică necesară, nu știu ce fac, nu sînt capabile să înțeleagă că „ocuparea” Uniunii și, drept urmare, distrugerea valorilor culturale pe care le reprezintă este tocmai interesul unor forțe politice care urmăresc asemenea scopuri. Uniunea culturală a mai fost odată asimilată, în 1957, într-o organizație politică și au trebuit mai multe decenii ca să o readucem la rostul ei adevărat (vezi observația demnă de relevat a lui Cornel Munteanu, în articolul *Petru Anton*, Foia Rom., nr. 12, 2001, p. 13).

Ignoranța nu scuză mijloacele. Acești domni dezlănțuiți trebuie să-și asume răspunderea pentru faptele lor. Să nu fie însă prea tîrziu, căci „eșecul” lui Traian Cresta de a fi incapabil a cucerit Foia poate avea drept urmare marginalizarea lui și aducerea la rampă a ambițiilor lui Gh. Gros, care se complăce în ipostaza celui mai activ președinte local, chiar dacă moara lui nu macină nimic deosebit.

Analizată în acest context, convenția semnată de cei doi președinți (Traian Cresta și dr. Ioan Ciotea) prin care, după comentariul redacțional, s-

au depus armele în „războiul presei”, ajungem la concluzii alarmante. Doctorul Ciotea a fost șantajat de Gros cu amenințarea: „În caz că nu se ajunge la un acord, se va lua o decizie politică”. Cine va lua decizia și ce înseamnă oare decizie politică, nu se poate ști din procesul verbal. Mai la vale, în groaznicul „proces verbal”, un potop de cuvinte peste un pustiu de idei, citim că „la această întîlnire (Eva Iova, n.n.) dorește să vorbească numai despre chestiuni de specialitate”. Această doleanță este emisă după ce președintele Ioan Ciotea subliniașea faptul că participă la consfătuire cu împunternicirea Adunării generale, care vizează păstrarea Foii românești. Evident, Cresta și Gros, pe de o parte, Ciotea și Iova, pe de altă parte, nu puteau aduce nici o decizie în acele împrejurări confuze. Ținînd la ideile lor „fixe”, ședința din 14 martie de la Giula a fost sortită eșecului. Bănuiesc că scopul celor de la AȚRU nu era altul decît acela de a intimida și dezorienta.

Ce s-a întîmplat la Budapesta continuă să rămînă o enigmă, deocamdată. Conform unor surse neoficiale, reprezentanții AȚRU nu au prezentat nici un argument profesional care ar

fi fost demn de atenția comisiei de presă din cadrul Fundației Publice „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”, dezmințind în mod flagrant suportul amenințărilor ambițiosului vicepreședinte. Prin urmare, din nimic, nu rezultă nimic...

În aceste condiții, semnarea convenției în forma în care a fost dată publicității este nu numai inutilă, ci și dăunătoare, contribuind la perpetuarea unor dispute inutile. Președintele Ciotea, avînd intenții bune și fiind corect, a luat în serios un lucru neserios, lipsit de temei care, pînă la urmă, se reduc la niște vanități, ifose și interese meschine ale unor domni de la AȚRU. De aceea, președintelui Ciotea nu i se poate reproșa nimic, de vină sînt cei care nu-și pot stăpîni setea de expansiune, generînd ură și război în rîndul românilor din Ungaria.

Prin urmare, convenția în discuție este a cincea roată la car, un petec de hîrtie fără de valoare, inaplicabilă, o amînare abilă a problemei. Este și aceasta o performanță... Cînd domnii care țin în mînă mărul discordiei vor renunța la aroganța puterii, cînd problemele legate de editarea săptămînalului vor fi scoase din ghearele „politicienilor” și se va respecta, în sfîrșit, libertatea presei, ei bine, atunci ziaristii vor ști cum trebuie pusă țara la cale.

Gh. Petrușan

Din nimic, nimic

Un cuvânt bun pentru momentele grele ale vieții

Mai devreme sau mai târziu, orice creștin trebuie să facă alegerea pentru orientarea vieții sale și să se gândească dacă aceasta îi este dominată de îngrijorare sau de Cuvântul lui Dumnezeu. În rândurile care urmează vă invit să comparăm rezultatele îngrijorării cu cele ale încrederii în Cuvântul lui Dumnezeu.

Îngrijorarea nu ne dă nici o soluție pentru problemele noastre.

Încrederea în Cuvântul lui Dumnezeu ne arată calea de ieșire.

Meditarea asupra problemelor ne adâncește și mai mult în decădere.

Meditarea asupra Cuvântului lui Dumnezeu ne aduce supunere, prosperitate și succes deplin (Iosua 1:8).

Îngrijorarea a ucis mii, poate chiar milioane de oameni.

Cuvântul lui Dumnezeu aduce viață și vindecare în duh, suflet și trup (Psalmul 119:50; Proverbe 4:20-22).

Îngrijorarea nu a făcut niciodată pe nimeni fericit.

Cuvântul lui Dumnezeu ne umple de bucurie (Ieremia 15:16).

Îngrijorarea ne face să credem în frică și în minciunile diavolului.

Cuvântul lui Dumnezeu dă naștere credinței și ne ajută să credem în Dumnezeu (Romani 10:17).

Îngrijorarea îi distruge pe cei singuri și îi aduce la disperare.

Cuvântul lui Dumnezeu și Cuvântul Viu –Isus– au fost trimise pentru a-l vindeca pe cei cu inima zdrobită și pentru a-l elibera pe cei captivi (Luca 4:16-21).

Îngrijorarea face ca mintea noastră să fie întunecată de confuzie, astfel nu putem vedea clar drumul pe care trebuie să-l urmăm.

Cuvântul lui Dumnezeu va fi lumină pe cărarea noastră, astfel nu ne vom poticni (Psalm 119:105).

Îngrijorarea ne determină să fim preocupați cu noi înșine și cu măreția problemelor noastre.

Cuvântul lui Dumnezeu ne va îndrepta privirea către Cel care este cu mult mai mare și care merită toată lauda noastră (Psalm 18:1-3 și 28-30).

Îngrijorarea ne va scurta viața.

Celor care se încred în El și se supun lui Dumnezeu și Cuvântului Său, le este promisă o viață lungă (Psalmul 91).

Îngrijorarea este un intrus care încearcă să-și facă cuș în viața noastră.

Cuvântul lui Dumnezeu ar trebui să stăpânească în inimile noastre, nelăsând nici un colțor liber pentru acest musafir nepoftit (Filipeni 4:6-7 și Coloseni 3:16).

Îngrijorarea ne face să ne concentrăm doar asupra problemei noastre.

Cuvântul lui Dumnezeu ne arată soluția (Psalmul 119:130).

Îngrijorarea este o forță negativă.

Cuvântul lui Dumnezeu este o putere pozitivă (Evrei 1:3 și Ioan 6:63).

Îngrijorarea ne determină să mărim ceea ce face diavolul.

Cuvântul lui Dumnezeu proslăvește modul cum lucrează Dumnezeu (Isaia 55:8-11).

Îngrijorarea ne determină să devenim introvertiți.

Cuvântul lui Dumnezeu ne face să ne uităm la El și să respectăm și să ținem cont de nevoile altora (Iacov 2:15-17).

Îngrijorarea este o fundătură.

Supunerea față de Cuvântul lui Dumnezeu ne poartă spre un viitor glorios (Deuteronom 28:1-14).

Îngrijorarea este o piedică în slujirea noastră pentru Dumnezeu.

Cuvântul lui Dumnezeu ne face puternici și eficienți (Psalmul 1:2-3 și 2 Timotei 3:16-17).

Îngrijorarea este o armă a lui Satan folosită împotriva noastră.

Cuvântul lui Dumnezeu, sabia Duhului, luptă pentru noi (Evrei 4:12 și Efeseni 6:17).

Îngrijorarea ne va lăsa lipsiți de apărare împotriva atacurilor diavolului.

Cuvântul lui Dumnezeu ne dă discernământ și protecție (Proverbe 7:1-5; 24-27).

Îngrijorarea și frica ne vor murdări gândurile, umplându-le de condamnare.

Cuvântul lui Dumnezeu ne purifică (Psalmul 119:11 și Ioan 15:3).

Îngrijorarea este o sămânță negativă, care odată sădită în inimă, ne va distruge până la urmă.

Cuvântul lui Dumnezeu este o sămânță pozitivă, care dacă este sădită într-un pământ bun, dă naștere vieții și victoriei (Psalmul 126:6 și Matei 13:2-23).

Milioane de creștini de-a lungul secolelor au dovedit că, folosind și ascultând Cuvântul lui Dumnezeu, în loc să permită ca îngrijorarea să le domine gândirea, aceasta le-a schimbat complet situația. Dumnezeu să ne ajute să fim în rând cu ei.

Nicoleta

Când frații se închină împreună

O, toate făpturi minunate din cer, Regelui vă închinați, Pline de recunoștință, puterea și dragostea Lui să cântați.

Cuvintele singure, pot fi și adesea sunt, foarte puternice, dar asociate cu muzica potrivită pot înflăcăra mintea și conștiința într-un mod greu de uitat. Studiul aprofundat al legilor naturale ale fizicii arată că, Creatorul a pus în rasa umană capacitatea de a produce muzică și de a răspunde la aceasta. Aproape la începutul Bibliei citim: "Atunci Moise și copiii lui Israel au cântat Domnului cântarea aceasta. Ei au zis: "Voi cânta Domnului căci Și-a arătat slava;..." (Exod 15:1). De fiecare dată când Dumnezeu a făcut lucruri mari pentru poporul Său, ei au izbucnit în cântări de laudă.

Cea mai naturală exprimare a noastră atunci când suntem fericiți și plini de bucurie este cântarea. Dumnezeu a pus în noi o cântare de fericire când toate merg bine. Să ne gândim la fluieratul unui om adânc implicat într-o ocupație care îi oferă satisfacție (este un lucru neobișnuit ca o persoană disperată sau care și-a pierdut scopul în viață să înceapă să cânte singură). Sau să ne gândim la cântarea unei soții ocupată să curețe bucătăria sau pe drum spre serviciu reflectând asupra bucuriei de a trăi.

Dar să nu uităm că și prințul puterii văzduhului are deplină cunoaștere a puterii muzicii. V-ați dat seama cât de frecvent ia el lucrurile bune, pe care le-a creat Dumnezeu și ni le-a dat să ne bucurăm de ele și să le dezvoltăm, și apoi le pervertește și le poluează pentru scopurile lui și produce mari stricăciuni atât artei cât și inimii? Satan a influențat generația noastră să păcătuiască, să facă compromisuri, să poftască, să înșele și una dintre cele mai eficiente "unelte" ale sale este muzica. Dumnezeu a făcut muzica pentru ca el să fie laudat. Satan a folosit-o și a abuzat de ea pentru a frustra și reduce lauda adresată lui Dumnezeu.

Exact acesta este motivul pentru care Dumnezeu a dat muzica poporului Său: să ridice în slăvi vrednicia Sa, să-L cunoască, și să mențină proaspătă părtășia cu El. Muzica nu este, așa cum mulți o percep, drept un element potrivit pentru a umple timpul, sau o parte a preliminarilor până ajungem la părțile importante ale serviciului divin din Biserică.

Muzica este una dintre cele mai bune modalități ale Bisericii de a-L înălța pe Dumnezeu pentru ceea ce este El și pentru ceea ce a făcut. Muzica este una dintre cele mai bune căi pentru a-l învăța pe oameni adevărul biblic. Cuvântul lui Dumnezeu pus pe muzică, atât direct, cât și conceptual, poate pătrunde mintea și inima, și poate rămâne acolo. De asemenea, muzica este una dintre cele mai bune metode de a răspândi mesajul Evangheliei unei societăți de necredincioși.

Muzica este unul dintre mijloacele de închinare înaintea lui Dumnezeu, o închinare sinceră, care să oglindească dorința inimii noastre după Dumnezeu.

Închinarea înaintea lui Dumnezeu alături de alți frați în Cristos a fost scopul misiunii pe care au realizat-o la Biserica Baptistă din Ianoșda, România, grupul de familii tineri și grupul de fete din Biserica Baptistă română din Micherechi, împreună cu pastorul bisericii, fratele Daniel Burtic, duminică 18 martie 2001. Bucuria comună a fraților prin cântare și părtășie în Cuvântul lui Dumnezeu a fost mare, cu atât mai mult cu cât, frații din Biserica Baptistă română din Micherechi au avut posibilitatea să-și întâlnească în casa lui Dumnezeu pe unii dintre rudeniile lor din România.

De asemenea, cu această ocazie am avut bucuria de a întâlni la Ianoșda frați credincioși lui Dumnezeu care au pus din banii, din timpul și din hârmă lor pentru a ridica lui Dumnezeu un nou lăcaș de închinare. Așa cum ne-a spus pastorul bisericii, fratele Mihai Cociubei, anul trecut, în 27 august a avut loc dedicarea noului lăcaș de rugăciune al Bisericii Baptiste din Ianoșda.

Unirea în laudă pentru Dumnezeu, cu frați care cinstesc Cuvântul lui Dumnezeu și practică închinarea înaintea lui Dumnezeu este o lucrare de slujire pe care Dumnezeu ne-o cere să o facem ori de câte ori avem posibilitatea.

Ne rugăm ca Dumnezeu să înnoiască mereu dorința de închinare, de glorificare a lui Dumnezeu, din inima fraților de la Ianoșda și din inima noastră.

Pastor Daniel Burtic

Părtășie alături de frații din Curtici și Chitighaz

Cuvântul lui Dumnezeu spune că este mai mare bucurie să dai decât să primești. Omul care a experimentat înnoirea sau schimbarea prin jertfa Domnului Isus Cristos știe că nu există mai mare bucurie în cer și pe pământ decât salvarea unui suflet de la moartea veșnică. Astfel, a dăruii oamenilor prin predică sau cântare vestea bună a Evangheliei Domnului Isus Cristos este o jertfă care este însoțită întotdeauna de binecuvântarea lui Dumnezeu.

Duminică, 26 martie 2001, un grup de frați de la Biserica Baptistă din Curtici, România au adus prin cântare și predică multă bucurie și spirit de nădejde, fraților de la Biserica Baptistă română din Chitighaz, în cadrul programului de dimineață, iar după amiază au vizitat Biserica Baptistă română din Micherechi. La serviciul de închinare din Biserica Baptistă română din Micherechi au participat și un grup de frați din Chitighaz, ceea ce a făcut ca bucuria părtășiei în Cristos Domnul să fie mai mare.

Ne rugăm ca Domnul Dumnezeu să ne dea multe ocazii în care să ne închinăm alături de alți frați, atât în calitate de gazde cât și de oaspeți.

Biserica Ortodoxă Română are circa 20 milioane de credincioși

Potrivit revistei „Renașterea” a Arhiepiscopiei ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, Biserica Ortodoxă Rusă are aproximativ 80 de milioane de credincioși (în Federația Rusă, Europa de vest, America de nord și de sud), iar Biserica Ortodoxă Română – 19, 8 milioane de credincioși (în România, Europa de vest, America de nord și Australia). Urmează, în ordine, Biserica Ortodoxă a Greciei, cu 9 milioane de credincioși, Bisericele Ortodoxe Sîrbă și Bulgară, cu câte 8 milioane de credincioși (inclusiv cei din Europa de vest și America de nord, Biserica Serbiei avînd credincioși și în fostele republici iugoslave și în Iugoslavia), Patriarhia Ecumenică de Con-

stantinopol, cu 3,5 milioane de credincioși (în Turcia, Grecia, America de nord și de sud, Europa centrală și occidentală și Australia), Patriarhia Georgiei, cu 3 milioane de credincioși în Georgia și Europa de Vest.

Celelalte Biserici Ortodoxe au un milion (Biserica Ortodoxă a Poloniei) sau sub un milion de credincioși: Patriarhia Antiohiei – 750.000, Biserica Ortodoxă a Ciprului – 442.000, Patriarhia Alexandriei – 350.000, Patriarhia Ierusalimului – 260.000, Biserica Ortodoxă a Albaniei – 160.000, Biserica Ortodoxă a Finlandei – 60.000, Biserica Ortodoxă din Cehia și Slovacia – 55.000, Biserica Ortodoxă a Estoniei – 50.000. (Orthopress)

Mare este Dumnezeu

Într-o țară îndepărtată trăia un argintar, care zicea la toată vorba lui: „Mare este Dumnezeu”.

În țara aceea, domnea un împărat păgîn, care de la o vreme prinsese ciudă pe creștinul nostru pentru vorba lui.

Într-o zi, trimite împăratul după argintar și îl cheamă la palat, arătîndu-i un inel foarte scump.

– Te-am chemat să-mi cureți inelul ăsta și poimîine să-mi-l aduci.

– L-oi curăța, înălțate împărate. Mare-i Dumnezeu!

Împăratul ia inelul înapoi și-l pună într-o cutie și, scoțîndu-i piatra prețioasă dintr-însul fără a băga de seamă argintarul, o aruncă în mare, iar inelul i-l dă înapoi.

– Te-oi vedea, gîndește el, cît de mare ți-e Dumnezeul tău!...

Argintarul nu s-a mai uitat la inel, l-a dus acasă și s-a apucat de alt lucru, că ce-i era lui a-l lustrui puțin! Mai era vreme pînă atunci. A doua zi, iar nu l-a căutat; a rămas pe a treia zi.

În ziua aceea, dimineața, merge femeia argintarului la tîrg și cumpără niște pești, pe care, ajungînd acasă, începe a-i griji. Nu mică îi fu mirarea cînd în burta unuia dintre ei găsi o pietricică strălucitoare, pe care o luă cu grijă, o spală și o puse pe masă.

Între timp, bărbatu-său își amintește că trebuie să se ducă îndată cu inelul la împărat și, căutînd în cutie, observă că inelul este, dar îi lipsește mărgăritarul.

Atunci punîndu-și mîinile în cap, începe să țipe:

– Doamne, Dumnezeule, mare ești, ce să mă fac acum?

Tot atunci vine femeia de la bucătărie, zicînd:

– Uite, bărbate, ce pietricică am găsit în pește.

Uitîndu-se cu atenție, argintarul observă că mărgăritarul se potrivește de minune la inel.

– Tii! Piatra asta-i de aici. Cu adevărat că mare este Dumnezeul!

A pus-o la loc, a lustruit inelul și l-a dus la împărat.

– Ei, l-ai curățat?

– L-am curățat, prea înălțate împărate. Mare-i Dumnezeu!

– Dă-l încoace mai degrabă, să-l văd.

Îl dă inelul, îl vede și, într-adevăr, era cum fusese la început.

– Măi, spune-mi de îndată de unde ai luat piatra, că eu o aruncasem în mare.

– Ai aruncat-o, înălțate împărate, dar mare a fost Dumnezeu.

– Spune-mi, cum ai găsit-o? Văd și eu că Dumnezeul tău îi mare!

Argintarul i-a spus tot, cum a fost cu peștele, iar cînd a auzit împăratul minunea aceea, s-a botezat el și cu toată împărăția sa.

Postul

Putem posti numai în zilele rînduite de Biserică?

Nu numai atunci. Ne putem alege orice perioade sau zile de post (care să nu contrazică însă rînduiala Bisericii), cu binecuvîntarea duhovnicului, atunci cînd cerem insistent ceva de la Dumnezeu sau cînd ne pregătim să întîmpinăm o zi mare din viață. De altfel, posturile dinaintea marilor praznice au tocmai menirea să ne pregătească pentru bucuria întîmpinării lor. Numai cei care postesc percep și trăiesc efectiv această bucurie. Trebuie reținut că perioadele de post nu sînt doar perioade de penitență, prin sobrietate și simplitate alimentară, ci și de pregătire pentru realizări și bucurii superioare înveselirii căutate prin ospețe. De exemplu, postul Crăciunului nu este o perioadă de

penitență, dar postul Paștelui da. Biserica oprește postul în zilele marilor praznice.

Postul are, desigur, consecințe benefice pentru trup, dezintoxicîndu-l sau reactivîndu-i anumite funcții biologice, dar nu acesta e scopul său. Postul este expresia cea mai simplă a ceea ce se numește stare de jertfă, pentru că acum se renunță, din punct de vedere alimentar cel puțin, la ceea ce, de fapt, ne este permis. Anumite alimente obișnuite și practici firești nu devin necurate și nici nu sînt socotite astfel în perioada postului, dar acum omul se autodistanțează de ele, afirmîndu-și independența față de ele, posibilitatea și nevoia eliberării de cotidianul în care uneori riscă să fie înlănțuit sau să-și piardă originalitatea și specificitatea.

Isus pe cruce, Lazuri de Beiuș, 1800

„El nu are scopul în el însuși, ci este numai un mijloc. Alimentarea vegetariană, ca să fie post, trebuie să fie unită cu smerenia, cu rugăciunea, cu iubirea și cu filantropia. Postind, creștinul nu se supune propriei sale voințe, ci își supune voința disciplinei Bisericii”.

(G. Mantzaridis, Timp și om, Ed. Purnara, Salonic, 1992).

Orarul slujbelor ortodoxe de duminică, 1 aprilie 2001

Apateu	– ora 11.00 –	pr. Origen Sabău
Bătania	– ora 9.00 –	pr. Ilie Ciocan
Budapesta	– ora 10.00 –	pr. vicar Marius Maghiaru
Catedrala	– ora 10.00 –	P.S. Sofronie,
Episcopală, Giula		pr. vicar Pavel Ardelean
Cenadul Unguresc	– ora 9.30 –	pr. Aurel Becan
Chitighaz	– ora 9.30 –	pr. Florin Olteanu
Ciorvaș	– ora 9.00 –	pr. Teodor Marc
Crîstor	– ora 9.00 –	pr. Alexandru Șereș
Jaca	– ora 10.00 –	pr. Cosmin Pop
Micherechi	– ora 9.00 –	pr. Ioan Bun
Orașul Mic Românesc,		
Giula	– ora 10.00 –	pr. Petru Pușcaș
Otlaca-Pustă	– ora 9.00 –	pr. Teodor Rocsin
Săcal	– ora 9.00 –	pr. Origen Sabău

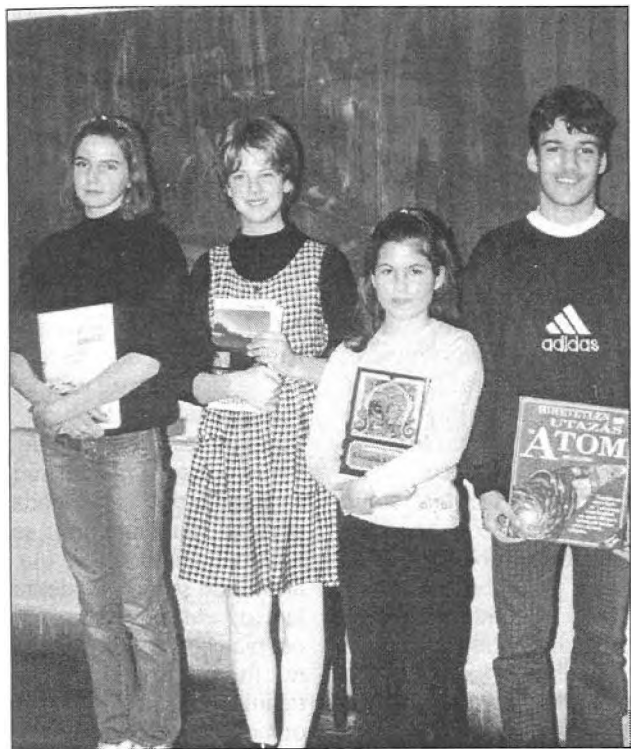
Programul Adunării „Oastea Domnului” din Micherechi

Duminică	ora 17.00 –	program religios
Marți	ora 18.00 –	oră de rugăciune

Maxima săptămînii

„Chiar dacă ești inteligent, totuși ai nevoie de alții. Un gînd înțelept, chiar dacă e străin, va fi întotdeauna mai bun decît nerozia pe care ai socotit-o singur; o spun asta oamenilor care vor să afle totul în ei înșiși și nu vor să împrumute inteligența și altora. Nu socot drept lucru mare că pari mai bun decît cei răi, ci întristează-te pentru că te întrec cei buni!” (Sfântul Grigorie Teologul)

Mici recitatori la Apateu

Odată cu sosirea primăverii se reiau la Apateu și câteva acțiuni cultural-sportive extrașcolare. Dintre acestea, concursul de recitare este foarte îndrăgit de elevi. Se organizează mai întâi întreceri pe clase. În continuare, cei mai buni se întrec la competiția pe școală, care se desfășoară tradițional înaintea zilei de 15 Martie. Ca o cinstită adusă marii sărbători naționale, cei mai mulți elevi recită din versurile lui Petőfi. În fața juriului, 17 elevi și-au expus talentul, iar în final, președinta juriului *Vad Erzsébet*, directoarea școlii, a înmănat diplome și premii celor mai buni recitatori: *Takács Fatime* (clasa a 6-a), *Gyöngyi Eszter* și *Barabás Nikolett* (tot din clasa a 6-a). Premiul special i-a revenit lui *Czegle Tamás* (clasa a 7-a).

În fotografie: cei mai buni recitatori din Apateu.

Carnaval cu întârziere

În acest an, din cauza epidemiei de gripă, sezonul de carnaval al tineretului școlar din Apateu trebuia amânat. Deși cu întârziere, balul măștilor totuși s-a organizat. Amânarea a avut și un avantaj: petrecerea putea fi temeinic pregătită, fiind precedată de mari pregătiri. Iar rezultatul a fost spectaculos, mai ales că elevii mascați au realizat și mici scenete și recitaluri, potrivit costumației lor.

În fotografie: câteva dintre costumele reușite ale balului mascat.

V. J.

ENCICLOPEDIE GENERALĂ PENTRU COPII

Lumina și culoare

Aproape toată lumina provine de la Soare, care dă zilele și nopțile. În timp ce Pământul se învârtă în jurul Soarelui, pe fața luminată de Soare este ziua iar pe cealaltă este noapte.

Viteza luminii

Lumina se propagă atât de repede, încât într-o secundă ar putea înconjura Pământul de opt ori. Este mai rapidă decât orice altceva de pe Pământ.

Lumina se propagă în linii (raze) drepte, nu poate ocoli obstacolele. De aceea în spatele obiectelor care-i stau în cale e întuneric sau umbră.

Lucrurile prin care lumina trece, cum este sticla, se numesc transparente. Obiectele prin care lumina nu poate trece se numesc opace.

Descompunerea luminii

În 1666, Isaac Newton a orientat o rază de lumină printr-o bucată de sticlă numită prismă.

La ieșirea din prismă, lumina s-a descompus în culorile curcubeului.

Newton a descoperit că lumina obișnuită este un amestec de culori.

Cum se naște curcubeul?

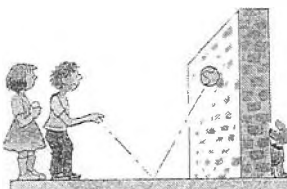
Când lumina soarelui strălucește prin picăturile de ploaie, vedem câteodată curcubeul, căci fiecare picătură de apă se comportă ca o mică prismă.

Picăturile de ploaie descompun lumina în șapte culori, care formează curcubeul. Culorile curcubeului sînt întotdeauna în aceeași ordine.

De la sol, curcubeul pare un arc. Din avion se vede ca un cerc.

Reflexia luminii

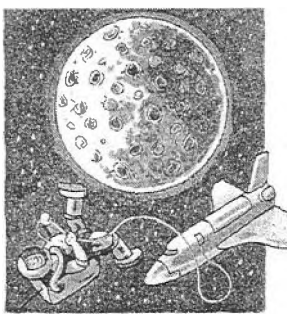
Lumina ricoșează de suprafețe, întocmai ca o minge. Acest fenomen se numește reflexie.

Dacă luminăm o oglindă cu o lanternă, putem vedea cum toată lumina se reflectă.

Lumina care pătrunde în atmosferă este reflectată de milioane de particule minuscule de praf și picături de apă.

La cinema, putem vedea fasciculul de proiecție dintre proiector și ecran datorită particulelor de praf din aer, care reflectă lumina.

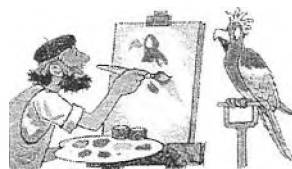
Întuneric cosmic

În spațiu este complet întuneric fiindcă nu există praf sau apă care să reflecte lumina.

Luna nu are lumină proprie. O putem vedea numai pentru că reflectă lumina Soarelui.

De ce vedem culorile?

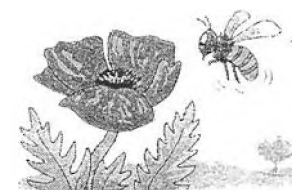

Vedem culorile deoarece toate lucrurile absorb sau reflectă lumina, mai mult sau mai puțin.

Când lumina strălucește pe zăpadă, este reflectată în întregime, de aceea zăpada este albă.

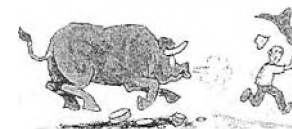
Funinginea absoarbe complet lumina, de aceea funinginea este neagră.

O floare este roșie pentru că reflectă culoarea roșie și absoarbe toate celelalte culori.

O mașină verde absoarbe culoare verde și le reflectă pe toate celelalte.

Vezi roșu?

Majoritatea animalelor nu disting culorile. Pe taur îl înfurie agitația eșarfei, nu culoarea ei roșie.

Luni, la 26 martie s-a ținut a doua prelegere din șirul unor conferințe inițiate de bibliotecara școlii românești, doamna *Doina Luțai*. Gîndindu-se mai ales la acei elevi, care se pregătesc pentru concursurile de studii OKTV, doamna bibliotecară a ales o tematică foarte utilă în pregătirea pentru acest concurs, anume sărbătorile calendaristice. Dar sărbătorile calendaristice sînt importante și merită cunoscute nu numai de colegii concurenți. Astfel a fost foarte potrivită prelegerea despre *Sărbătorile calendaristice*, ținută de doamna *Emilia Martin Nagy*, care a vorbit mai ales de sărbătorile de primăvară. De fapt, nu am participat la o prelegere, ci la o discuție, fiindcă etnografa i-a solicitat pe elevi să completeze cu cunoștințele lor noțiunile și obiceiurile expuse.

Sărbătorile calendaristice se împart în trei categorii. Prima e legată de ciclul vieții: de la naștere și pînă la moarte. A doua categorie se leagă de ocazii de muncă, de exemplu: țesutul, torsul, tăiatul porcului. A treia categorie se ocupă de obiceiurile calendaristice cu dată fixă, cum sînt Crăciunul, Anul Nou, Boboteaza. Singura sărbătoare mare care nu are dată fixă este Paștile.

Primul obicei cu care începe primăvara se numește *Cișlegile*. În această parte a anului se țin cele mai multe nunți și petreceri. Aletenii, conviețuind cu nemții, au preluat de la aceștia și cîteva obiceiuri. Așa de exemplu sînt măștile cu care se alungă iarna. Un obicei răspîndit la românii din Ungaria a fost *fugitul*. Era vorba de fugitul îndrăgostiților, de acei tineri pe care

În așteptarea Paștilor

părinții, din cauze bănești, a sărăciei, sau din cauze familiale nu-i lăsau să se căsătorească. Dar nuntă nu se putea face nici în timpul postului. Atunci tinerii au fugit, mutîndu-se la o rudă sau undeva, în altă parte. Iar fiindcă în săptămînile de post nu se putea ține nici nuntă, dar nici joc, tinerii au găsit alte modalități de petrecere. Printre acestea a fost *mălăieșul*. Acesta a fost un obicei tainic, ținut în secret, la marginea satului. Dar nici acolo nu se putea dansa, tinerii își petreceau timpul distrîndu-se cu anumite jocuri.

Sărbătorile dinaintea Paștilor erau *Săptămîna Mare* și *Joia Mare*, cînd nu se trăgeau clopotele, ci se bătea toaca, pusă în turnul bisericii. Toaca era mai ales din lemn, o bucată de scîndură groasă, pe care băieții o băteau ritmic cu un ciocan de lemn. *Vinerea Mare* este ziua cînd se ține cel mai sever post. Prima simbătă din post e *ziua de Sin Toader*, cînd nu se mîncă de dulce, iar la biserică se duce grîu fiert și naforă. Acest grîu se fierbe numai în apă și se decorează cu bomboane sau cu miere. Nafora (sau anafora) se coace din aluat de piine cu formă de cruce greacă, iar pe fiecare braț se însemnează cu pistonicul (la noi i se zice pristolnic).

În această zi de Sf. Toader era interzisă munca. Oamenii credeau că dacă nu respectă acest lucru vine Sîntoader cu calul său și strică tot ce s-a făcut. Deci, oricum, oamenii se temeau de calul sfîntului.

Tot în această zi se făcea *spălatul părului fetelor*. Pentru aceasta se tăiau ramuri tinere de pe pomi, se fierbeau și cu această apă își

tul fetelor este un obicei preluat de la unguri. Tot de Paști se vopsesc ouăle. Oul simbolizează viața, iar culoarea roșie – sîngele, suferin-

spălau fetele părul, zicînd și crezînd că în acest fel le crește părul mai repede, devenind mai bogat și lung cît coada calului Sfîntului Toader. După spălat, apa se arunca la rădăcina unui pom roditor.

Multe alte obiceiuri și tradiții au mai fost evocate, dar am aflat și despre anumite credințe populare. Dintre acestea, doamna Emilia Martin a evidențiat numai cîteva, cum ar fi *umblatu cu strigoile*. O seamă de practici se făceau tocmai împotriva acestor spirite rele, răuvoitoare: semnul crucii făcut cu limba pe cerul gurii, usturoi în buzunar sau pe pervazul ferestrei sau în grajd, pentru a ține la distanță aceste spirite rele. Tot pentru a împiedica spiritele rele să intre, oamenii puneau crenguțe de trandafir sălbatic sau urzici (să înțepie sau să urzice spiritele rele). O seamă de credințe au fost legate și de copiii nou-născuți. De exemplu: apa după primul scăldat al nou-născutului se vărsa tot la rădăcina unui pom roditor, iar apa cu care se spăla un mort se arunca într-un loc pustiu, să nu fie atinsă de cei vii.

De Florii se sărbătorea intrarea lui Iisus în Ierusalim. Atunci oamenii duceau la biserică mișoare, pe care, după sfințirea lor, le duceau acasă. Aceste crenguțe, dacă erau aprinse, fumul lor apăra și fereșc de rău casa și oamenii.

Și am ajuns la Paști. Uda-

Paști se leagă și sfîrșitul postului. Atunci masa se împodobea în mod festiv, iar masa era încărcată cu multe mîncăruri alese. Tot de Paști puteau să fie reluate jocurile și petrecerile.

Un frumos obicei este legat de 1 mai, cînd feciorii împodobeau porțile fetelor cu crengi și ramuri înflorite. Ultima sărbătoare din sfera credințelor de primăvară este *Rusaliele*. Atunci se sfințește grîu la biserică, dar și credincioșii porneau în pelerinaj pe holde, „în țarină”, unde preotul sfințea lanurile de grîu. Din grîu fraged fetele împleteau cununite, pe care le agățau de prapori, rămîinînd acolo pînă la anul. Cununițe se făceau și din iarbă sfințită, care apoi se duceau acasă, fiind agățate de porți și uși, iar oamenii le atribuiau putere magică.

Pe scurt, cam despre acestea am aflat în după-masa zilei de 26 martie. Cred că cei care au luat parte la această prelegere și-au îmbogățit cunoștințele, au aflat lucruri interesante legate de viața înaintașilor noștri. Cei care n-au fost de față, acelora le-am propune să citească despre aceste sărbători și obiceiuri, ale noastre. Andreea Gurzău

S-au decernat premiile Oscar

În ziua de 26 martie, la Shrine Auditorium din Los Angeles, s-a desfășurat ceremonia decernării premiilor Oscar. La cea de-a 73-a gală de filme a Academiei Americane cele mai importante premii au fost decernate următorilor laureați: premiul Oscar pentru cel mai bun film al anului a fost adjudecat de filmul „Gladiatorul” al regizorului *Ridley Scott*, *Russell Crowe* a obținut Oscarul pentru cel mai bun actor, în același film, iar *Julia Roberts* – pentru cea mai bună actriță în rolul titular din filmul „Erin Brockovich”. Premiul Oscar pentru cel mai bun regizor a fost cîștigat de *Steven Soderbergh*, autorul filmului „Traffic”, un film care și-a adjudecat și premiul pentru cel mai bun scenariu original, decernat lui *Cameron Crowe*. În sfîrșit, premiul comemorativ *Irving G. Thalberg*, instituit pentru a onora întreaga activitate a unui cineast, a fost decernat producătorului italian

Dino de Laurentiis, de mai multă vreme stabilit în Statele Unite. Același post de televiziune amintește că cel mai bun actor într-un rol secundar a fost considerat *Benicio del Toro* în filmul „Traffic”, iar cea mai bună actriță – *Marcia Gay Harden*, în filmul „Pollock”. Filmul regizorului *Ang Lee*, „Crouching Tiger, Hidden Dragon” („Tigru și dragon”), totodată și un mare succes de public, a obținut Oscarul pentru cel mai bun film străin.

De 1 aprilie

MICA PUBLICITATE

Vindem, la prețuri convenabile, pod peste mare și scară la cer puțin uzate.

Telefon: 13-654-89-321-11-576-61-953.

Domnul, care și-a pierdut o mînușă în fața magazinului alimentar în satul Rîzești, este rugat să-mi trimită cealaltă mînușă că doar tot n-are ce face cu ea.

Adresa: Dumitru Nerușinatu Str. Umorului nr. 77.

Facem CIORTOI veritabil pentru fete care au împletit cosiță albă. E-mail: păsulă@oalnet.hahaha

Cumpăr 15-20 de hectare arabile pe Lună. Informații: Ion Setosu, Tăureni Str. Flămînzilă nr. 5.

Dau un sac de monede de 20 fileri pentru o bancnotă nouă de 20 de mii.

Adresa: Mara Pensionara, Bătrînești Str. Sărăcie cu ciucuri nr. 89.

— boia —

Autocunoașterea are rol prioritar în salonul „Eva cosmetică și solar”

Ce poate fi mai importantă decât pacea interioară a fiecăruia? Încrederea în sine nu poate lipsi de la nici un om, pentru că este baza succeselor vieții noastre. În cazul femeilor este și mai esențial să fim mulțumite de noi înșine; atât cu caracteristicile interioare cât și cu cele exterioare. Femeia trebuie să arate totdeauna echilibrată, pretențioasă și atrăgătoare. Sexul feminin reprezintă frumusețe și în același timp mister, fără excepție. Dar să nu uităm că toate aceste lucruri nu cad totdeauna în brațele noastre, ci trebuie să muncim

pentru a le obține. Trupul nostru, pielea, părul, cere întreținere. În acest proces ne ajută coafarea, cosmetica și gimnastica regulată. Bine-nțeles nu poate fiecare femeie să-și petreacă tot timpul cu aceste lucruri, dar merităm puțină dezmiardare.

Pe lângă frizeriile, saloanele de cosmetică și solariile din Micherechi, există și un salon de frumusețe, unde se găsește într-un singur loc cosmetică, solar (aparat de bronzat) și aparate pentru întreținerea condiției fizice. Pe proprietara și angajata firmei „Eva cosmetică și solar” o găsim într-o singură persoană, *Eva Netea*. Acum, în pragul primăverii, am cerut câteva sfaturi de la Eva, ca specialistă, pentru problemele generale apărute în această perioadă.

– *Cu toții simțim câteva schimbări din cauza anotimpului rece. De ce are nevoie pielea noastră acum când a sosit primăvara?*

– După lunile de iarnă pielea noastră devine mai uscată, crăpată și este mai predispusă schimbărilor. Datoria cea mai importantă în timpul primăverii este

purificarea, hidratarea pielii cu diferite creme care conțin vitamine. În salonul meu de cosmetică lucrez cu produsele „ILCSI”. Aceste produse sînt preparate din elemente naturale, care ajută în mod eficient la tratarea oricărei probleme de piele. Și pentru cei care nu merg regulat la o specialistă în cosmetică este recomandabil ca să caute o astfel de persoană, pentru că pielea aproape fiecăruia necesită reînnoire după vremea aspră.

– *Ce sfaturi aveți pentru femeile mai în vîrstă?*

– Din păcate îmbătrînirea este un proces inevitabil și nu se poate opri, însă putem întîrzia în mare măsură formarea încrețiturilor cu un mod de trai sufletească și truesc sănătos și cu un tratament cosmetic regulat.

– *Ce fel de posibilități mai stau la dispoziția clientelor în salonul Eva în afară de cosmetică?*

– Femeile își pot menține atractivitatea, suplețea corpului lor nu numai cu ajutorul cosmeticii ci și cu ajutorul gimnasticii, folosind sala fitness. Asigurînd folosirea acestor aparate, fiecare musafir are posibilitatea să se antreneze, să-și păstreze sănătatea trupească. În același timp pot profita și de un aparat de bronzat care protejează pielea. Cu toate aceste lucruri și cu munca mea aș vrea ca rezultatele obținute să le facă pe toate femeile și fetele să se simtă frumoase și să-și recîştige armonia atât interioară cât și exterioară.

Rita Ruja

Vorbe înțelepte

Oamenii veseli comit mai multe nerozii decît cei triști, dar aceștia comit mai grave. (Eminescu)

Veselia omului e ca mirosul florilor, ea nu se înalță din suflutele veștede. (Iorga)

Un chip vesel, o frunte senină, niște ochi vioi, o gură surîzătoare și o fire binevoitoare te înviorază ca și o zi cu soare. (Weber)

O inimă veselă este un bun leac, dar un duh mîhnit usucă oasele. (Proverb românesc)

Nu este posibilă o viață plăcută, dacă ea nu este înțeleaptă, onorabilă și onestă, după cum nu se poate spune despre o viață că e înțeleaptă, onorabilă și onestă, dacă nu e plăcută. (Epicur)

Cine nu prețuiește viața, n-o merită. (Leonardo da Vinci)

Viața ne-a fost dată pentru a munci, a iubi, și a ne înno-bila. Dacă acestea lipsesc, ce mai are omul din viață? Dacă le are, de ce se mai poate plînge? (Herder)

Munca este condiția vieții, scopul îi este înțelepciunea și fericirea, răsplată. (Schiller)

Cele mai mari sere din lume

Cel mai mare complex de sere din lume s-a deschis pentru public în sud-vestul Angliei. Directorul complexului, cunoscut sub numele de „Proiectul Eden”, a declarat că acesta a fost înființat pentru a ilustra „povestea legăturii dintre societatea umană și

plante”. Se așteaptă ca proiectul să atragă aproximativ 750.000 de vizitatori pe an. Conform BBC, construcția este formată din trei imense domuri de sticlă, unde sînt create artificiale condiții climatice pentru dezvoltarea majorității plantelor din lume.

Chec cu cacao

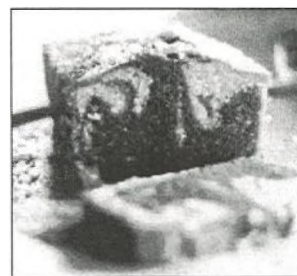
Ingrediente pentru 4 porții:

ulei de floarea-soarelui, 3 ouă, 175 g unt, 175 g făină, un vîrf de cuțit de praf de copt, o linguriță de cacao, 15 ml lapte, zahăr pudră pentru ornat.

O porție conține circa 235 calorii.

Mod de preparare:

Ungeți o tavă cu ulei de floarea-soarelui. Toate ingredientele, cu excepția prafului de cacao și a laptelui, se pun într-un mixer și se amestecă pînă se obține o

pastă omogenă. Dacă nu aveți mixer, bateți-le bine într-un castron cu ajutorul unui tel. Turnați jumătate din compoziție în tavă, apoi adăugați cacaoa și laptele în compoziția care a rămas în

castron și amestecați bine. Puneți și acest amestec în tavă, deasupra compoziției inițiale. Cu ajutorul unui cuțit sau al unei furculițe faceți în așa fel încît cele două compoziții să se întrepătrundă pe alocuri. Astfel, prăjitura va avea un aspect marmorat. Încălziți cuptorul la 180 C și coaceți timp de 45-55 minute sau pînă cînd checul este tare la atingere. Lăsați prăjitura să se răcească și presărați-o cu zahăr pudră deasupra înainte de a o tăia felii și a o servi.

Cetatea Sighișoara, un posibil „Dracula Land”

Sighișoara, loc de naștere a lui Vlad Țepeș, candidează, alături de Bistrița, Brașov și Tirgoviște, pentru înființarea unui ținut „Dracula”, proiect turistic, pe urmele legendei cunoscute mai bine în străinătate decît în România și care aduce venituri însemnate prin pelicule cinematografice lansate pe mapamond. Se preconizează stabilirea unui sediu central, o capitală a ținutului „Dracula”, „Dracula Land”, care va fi într-unul din centrele mai sus-amintite. Sighișoara, ce poartă încă emblema

„Ordinului Dragonului” primit de Vlad Țepeș, atrăgîndu-i porecla de Vlad Dracul, candidează cu șanse mari, dar pentru aceasta, Cetatea Medievală are nevoie de 5 milioane de dolari pentru restaurarea, conservarea și integrarea în circuitul istoric al străvechilor bastioane. Transformarea Sighișoarei în „Dracula Land”, loc unde scriitori și scenariști au localizat originea singerosului personaj, ar putea relansa turismul în zonă, aducînd importante sume de bani, cîștigați pe seama legendei.

În Poceiul de-acum două secole

În arhiva episcopiei române unite, greco-catolice din Oradea se găsesc numeroase documente referitoare la parohia din Pocei, din care spicuim în cele ce urmează.

Această comună a fost mult încercată în secolele XVI–XVII, în timpul stăpânirii otomane ce s-a întins până în pusta ungară și ostilitățile în timpul războaielor conduse de Francisc Rákóczi al II-lea împotriva habsburgilor (1703–1711). După pacea de la Satu-Mare din 1711, o parte din populația refugiată în mlaștini și alte locuri ferite s-a reîntors în comună, numărul lor crescând și cu noii veniți, în special din zona montană din estul Transilvaniei.

În secolul al XVIII-lea și perioada următoare, populația majoritară română adoptase unirea cu Roma, cu atât mai mult cu cât li se asigurase limba lor maternă drept limbă liturgică. În urma consolidării situației s-a constituit o parohie proprie. Rapoartele aflate în arhiva episcopiei greco-catolice din Oradea, indică anul 1743, având ca ajutor episcopia de rit latin din Oradea în calitate de patron.

În timpuri mai pașnice numărul enoriașilor a crescut lent. În anul 1782, conscripția parohială indică 1007 suflete, dintre care 782 adulți și 225 minori. În 1819, credincioșii din Pocei însumau 1034 de persoane, fiind atașați și cei din Estar, Hențida și Pelbartháza

unde se mai găseau încă 106 credincioși. În 1843, efectivul din Pocei se ridica la 1341, iar cu filii la 1457.

Pe parcurs s-a reglementat și situația economică. În 1831, găsim 300 capi de familie posesori de sesie. Alături de aceștia aveau o situație mai modestă cei 41 jeleri, fără teren agricol apreciabil și 41 argați, angajați în domeniile din jur. În deceniile următoare, situația s-a depreciat. În 1844, pe lângă 208 capi de familie s-au înregistrat 114 jeleri și argați.

Condițiile grele ale locuitorilor din Pocei, toți iobagi în secolul al XVIII-lea, le-au îngăduit doar ridicarea unei biserici de lemn cu hramul sfinților arhangheli Mihail și Gavril. Mai târziu, ei au vândut biserica de lemn unei comune mai sărace și cu ajutorul episcopiei de rit latin din Oradea au ridicat un lăcaș de cult din material solid. Ei au depus eforturi pentru îmbunătățirea acestui loc, dotat în 1836 cu 11

cărți de ritual, editate la Blaj.

Nu se cunosc primii parohi, știm doar că în 1764 păstorea preotul Michael, având și un capelan cu numele de Elias. Situația lor s-a îmbunătățit după 1767, primind ajutor anual din partea casei parohiilor. În 1782, se confirmă aprobarea, fiind titular presbiterul Andreas Zakan.

Succesorul lui, Ioan Szilágyi-Papp a avut probleme, enoriașii refuzând contribuția la ridicarea casei parohiale, realizată totuși ulterior.

În 1826, îl găsim la Pocei, parohul Simeon Szilágyi-Papp, care păstorea de 18 ani, și avea șapte copii. Ulterior, a fost promovat protopop la Leta Mare.

De timpuriu s-a clădit la Pocei o școală care în 1780 avea și un învățător calificat. Pe parcurs au construit alte două școli, una din material solid și una din lut, în care, în 1847, învățau 190 elevi, instruiți de doi învățători.

Eugen Glück

Călcatul fuioarelor

Dragi cititori,

printre cele mai distractive obiceiuri populare, la care și eu am luat parte, în tinerețea mea era „călcatul fuioarelor”. Această datină strămoșească, pe vremea mea, era doar un bun prilej pentru a-și da întâlnire fetele fecioare cu feciorii din sat, căci cînepa era dusă de mult la durjalău ca s-o facă mai fină pentru tors și țesut. Însă fetele de măritat le rugau pe mamele lor să lase acasă câteva fuioare, ca mai apoi împreună cu câțiva tineri din sat să se străduiască ei înșiși să le facă mai fine și mai moi, folosindu-se, bine-nțeles, de metoda veche, învățată încă de la străbuni, adică cea a călcătului în picioare a fuioarelor. Astfel, pe la sfîrșitul lui august, de obicei marțea și vinerea seara, tineretul se aduna la cîte o fată acasă și se apuiau să calce fuioarele. Și tot călcău ei așa încetișor, pînă ce oboseau și-apoi, fiind numai între ei, își mai îndreptau atenția și unul asupra celuilalt. Printre atitea fete frumoase, feciorilor nu prea le ardea de muncă. Căci bunul lucru, dar mai bună-i distracția! Așa a fost pe vremuri, așa este și azi. Tinerii care și-au dat întâlnire la cîte o casă, folosindu-se de ocazie și bucurîndu-se de revedere, abia așteptau să se mai ascundă în dosul proptei, unde, pe ascuns, feciorul o mai pițiga cîte un pic pe fată, ba o mai și țuca.

Găzdoaia își vedea și ea de treabă. Într-o oală mare punea la foc niște porumb, pe care îl fierbea bine să se moaie și el ca fuioarele călcate în picioare. După ce era fiert, îl servea lucrătorilor, căci munca, veselia și voia bună te făceau flămînd, și-ți pica bine cîte un pumn de porumb călduț și apoi

apa de la fîntînă avea alt gust. Cu burta plină se mai lucra pînă ce luna era sus de tot. Ei! și prin întuneric, – căci becuri electrice nu erau încă pe atunci, – care fată era să se ducă singură acasă? Prin curțile oamenilor erau cîini răi de tot și se mai vorbea că nici dracul nu doarme la ora aceea. Apoi, feciorii mai din dragoste, mai din prietenie, luau cîte o fată și-o conduceau pînă la ușa uliței, pînă în fața casei părinților, căci așa era frumos să aibă grijă de ea pînă la capăt.

A doua zi, găzdoaia, sculată cu noaptea-n cap, își căuta fuioarele. Văzîndu-le ca vai de ele, se văita prin tîrnat și prin curte că n-a avut nici un folos de muncă tinerilor, mai bine le ducea și pe acestea la durjalău! Tinerilor nu le stă gîndul decît la distracție, lucru să-l facă ei, bătrînii... Auzînd-o pe nevastă, gazda o mustra zîmbind pe sub mustață: „Taci mă, că nici tu n-ai fost mai bună la vremea ta! Sînt tineri, ce mai vrei?”

Și uite așa se întâlneau tinerii în serile cînd nu era joc. Atunci se mai duceau oamenii unii la alții, își petreceau timpul mai mult împreună tot veselindu-se și tot rîzînd căci abia așteptau să se revadă, să se căsătorească și să înceapă viața casnică. Atunci încă nu știau că acele petreceri fără griji, fără responsabilitate, vor rămîne niște amintiri plăcute pentru întreaga lor viață.

Dragi cititori, nu peste mult vom sărbători Sfintele Paști, de aceea data viitoare vă voi povesti ce se practica la noi pe vremuri în aceste zile sfînte.

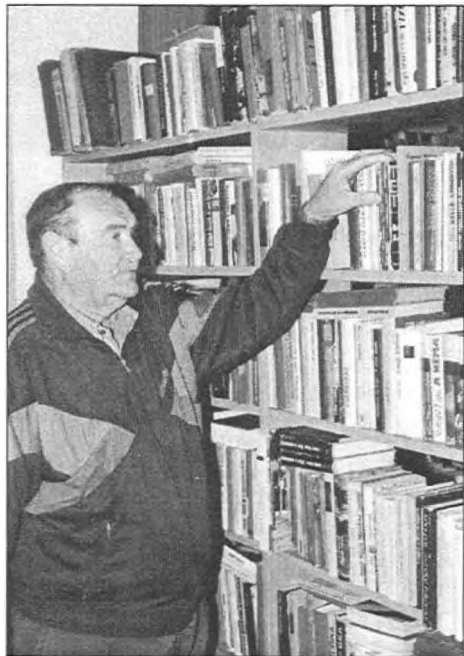
Acum vă doresc sănătate și pace sufletului vostru,

Vasile Poiendan

Aproape 700 de cărți pentru biblioteca din Apatou

În ultimii ani, bibliotecilor publice li se acordă o alocăție tot mai modestă pentru achiziționarea de cărți noi. Situația este și mai gravă în localitățile mici, unde primăriile nu sînt capabile să sprijine aceste centre de culturalizare cu fonduri substanțiale. Așa se întîmplă și la Apatou: de ani în șir nu a mai fost înnoit stocul de cărți, stoc cam învechit și limitat. Tocmai de aceea este un gest de mare generozitate din partea pensionarului *Pénzes Béla* (în fotografie, în fața cărților donate) că a donat bibliotecii 681 de cărți și reviste din proprietatea sa. Stocul cuprinde beletristică, reviste legate după ani, cărți cu caracter istoric și altele, toate într-o stare bună, îngrijită. După inventariere, cărțile dăruite bibliotecii vor putea fi imprumutate cititorilor.

V. J.

Cine a fost Nyisztor György?

De cele mai multe ori, numele este indiciu după care recunoaștem persoana respectivă ca făcînd parte din rîndurile etniei noastre. În cazul de față, le cerem ajutorul cititorilor noștri pentru a lămuri identitatea unei figuri istorice care are nume românesc, și despre care am citit următoarele în dicționarul *Ki kicsoda a történelemben?*, apărut la editura Laude, fără an, la pagina 300:

Nyisztor György (1869-1956) – inițial a fost lucrător zilier; a devenit democrat de stînga și apoi politician comunist. A fost

membru în conducere și secretar al Uniunii Naționale a Agricultorilor (*Földmunkások Országos Szövetsége*), înființată în 1906. La sfîrșitul primului război, îl regăsim în conducerea aripii de stînga a Partidului Social-Democrat (MSZDP). După proclamarea Republicii Sfaturilor, a fost delegat (*népbiztos*) pentru problemele agricole. În urma evenimentelor istorice i-a fost intentat proces și a fost condamnat la închisoare pe viață. În 1921, în urma unui schimb de prizonieri, a ajuns în Uniunea Sovietică. După 1945, s-a întors în țară, ca pensionar.

Domnișoara Pogany, muza maghiară a lui Brâncuși

Cea dintâi „Domnișoară Pogany” făcută din imagini decîntate de amintiri, avea brațele precis modelate, părul bogat strîns într-o coadă pe grumaz; dar fața, cu excepția ochilor și a liniei arcuite a sprîncenelor, își pierduse trăsăturile particulare.

În versiunea următoare, capul va lua forma ovală definitivă, șuvițele bogate prelungindu-se ușor de-a lungul gîtului, totul fiind tratat în curbe ondulate.

Într-o ultimă versiune – oare fi va cu adevărat ultima? (se întreba sculptorul prin 1938) – capul, brațele și părul unduiesc la unison. Pornind de jos, curbele se avîntă asemenea unei plante care crește și se desfășoară de-a lungul grumazului lăsîndu-și amprenta pe întreaga compoziție.

Ochii ei stranii ce-i cotropesc obrazul aduc aminte (într-o măsură) de ochii Precistelor zugrăvite pe vechi icoane de tradiție bizantină, lucind în orbite sub două imense arcade ritmate cu ovalul chipului, și care îi vor sugera, de pildă, lui André Malraux acele sprîncene croite împărătește ale sumerianului Gudea. Părul modelului este strîns deasupra grumazului într-un conci dublu spiralat, ca un fel de melc din aur, iar pe gîtul care coboară prelung, mîinile, alungite ca doi lujeri, se odihnesc într-un gest caracteristic.

De o individualitate unică, portretul, asemănător modelului, degaja într-adevăr o vrajă halucinantă. (Din Barbu Brezianu – C. Brâncuși – Ed. II – 1998)

Biografia pictoriței Margit Pogany

Născută la Budapesta, la 31 octombrie 1879, fiica lui Fanny și a lui Sándor Pollacsek (de meserie ceasornicar) din Oradea – Margaret (Margit) Pogany a fost eleva pictorilor Bertalan Karlovsky și Lucien Simon. Moare la Camberwelle (Australia), la 31 decembrie 1964, în vîrstă de 85 de ani. (Barbu Brezianu, după Sidney Geist)

Domnișoara Pogany este o evreică maghiară din Budapesta, pictoriță, pe numele ei adevărat, Margit Pollacsek. Timp de patru veri la rînd, începînd cu 1902, a făcut studii libere de pictură la Baia Mare și a participat la o cunoscută expoziție de pictură a celor doisprezece. În catalogul expoziției figurează o foarte frumoasă lucrare „Pod la Baia Mare”. (Comunicare a criticului de artă Muradin Jenő, din Cluj-Napoca)

Cum a cunoscut-o Brâncuși pe domnișoara Pogany

În 1911, locuia la Paris, împreună cu o prietenă, într-o pensiune, unde și picta. Brâncuși venea și el să mănînce la acea pensiune. Margit Pogany povestește asta într-o scrisoare din 1952. Brâncuși le-a invitat pe cele două prietene la atelierul său, unde Margit Pogany a văzut un cap de marmură în care și-a recunoscut portretul, mai ales după forma ochilor, iar Brâncuși a fost încîntat că ea s-a recunoscut! Ce se întîmplase de fapt? Fără ca ea să știe, Margit Pogany îi servise deja drept model marelui artist. (După Muradin Jenő)

Întîlnirea Brâncuși-Pogany este relatată și în lucrarea „Brâncuși”, de Natalia Dumitresco, Alexandre Istrati, Pontus Hulten:

În 1912, Brâncuși a lucrat la bustul „Domnișoara Pogany” – marmură, Philadelphia Museum of Art. Călătorind adesea între Budapesta și Paris, domnișoara Pogany locuia într-o pensiune frecventată de sculptorul român. Vizitîndu-i atelierul, ea a remarcat un cap în marmură, „Danaida”, foarte simplificat, și a cărui rotunjime îi semăna. Nu i-ar putea face portretul?, l-a întrebat ea pe artist.

„Tot timpul m-am gîndit la tine”

După mai multe încercări, distruse pe măsură ce le făcea, bustul „Domnișoara Pogany” a fost prezentat la Armony Show din New York, din 15 februarie pînă în 15 martie 1913. În 1913, Brâncuși l-a tras în bronz la turnătoria Valsuani, cu o patină neagră pentru păr și pentru ochi. Bronzul îi era destinat lui Margit Pogany. Din această perioadă se păstrează mai multe scrisori:

„Tot timpul m-am gîndit la tine.

Cît de bun și de tandru ai fost cu mine. A fost un pic ca și cum m-ai fi însoțit. Aș vrea să-ți dau tot atîta bucurie pe cîtă am primit, Margit”.

Acesta era doar începutul. Între cei doi, schimbul epistolar prindea aripi. La fel și prietenia.

Domnișoara Pogany i-a tradus lui Constantin Brâncuși în franceză fragmente din „Pandora” de Goethe, în care e vorba de revolta Titanului. I le-a trimis însoțite de următoarea scrisoare:

„Dragul meu prieten,

Îți trimit astăzi o cupă de vin foarte tare, Prometeul lui Goethe. Să nu te amețească! Dar citește-l, dacă ai o oră de amărăciune, de descurajare – îți va da forțe noi. Și vei vedea că moartea glorioasă este mult mai puțin frumoasă decît lupta. Nu te mai gîndești

la moarte, glorioasă sau nu, nu-i așa? Nu te mai gîndești, nu? Margit”.

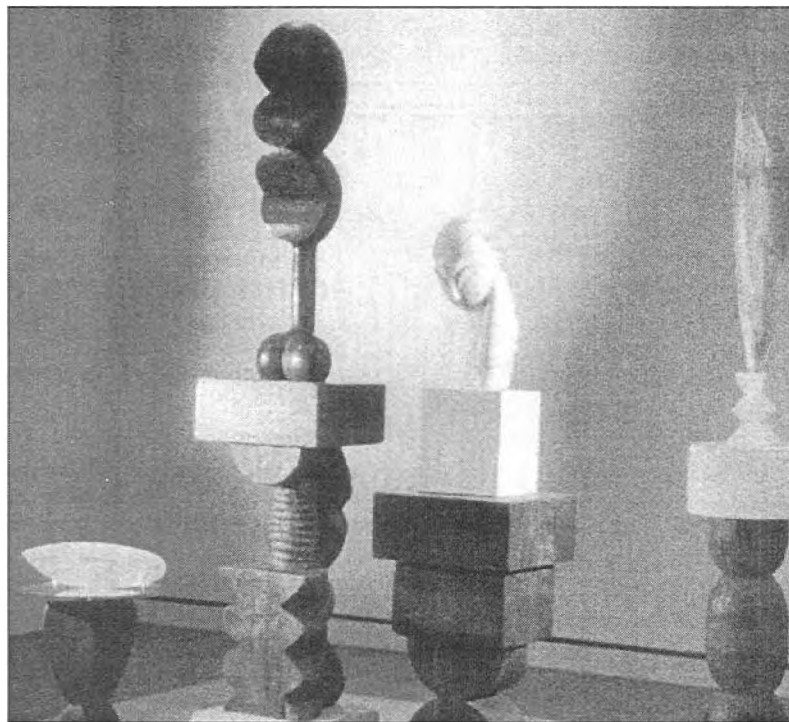
„Trebuie să vînd acest bust”

Două scrisori din 1949 indică dorința domnișoarei Pogany de a vinde bustul care o reprezenta.

Pînă la urmă, Museum of Modern Art din New York îl va cumpăra.

În scrisoarea din 14 septembrie 1949, din Camberwelle (Victoria, Australia), domnișoara Pogany îi scrie lui Brâncuși:

„Vei găsi în această scrisoare două fotografii ale bustului «Domnișoara Pogany» pe care îl dețin. Cum nu mai posed nici o avere, trebuie să vînd acest bust și cred că muzeul de aici l-ar cumpăra. Au o colecție frumoasă, iar anul trecut au achiziționat un tablou de Modigliani. Celălalt bust, pe care l-am adus de asemenea, nu vreau să-l vînd decît dacă aș putea obține să-l ridic după moartea mea. Aș vrea să fac în așa fel încît bustul să intre în muzeu după moartea mea. Pentru aceste două tranzații, o să te rog să mă ajuți spunîndu-mi care este cu aproximație suma pe care trebuie s-o cer. Dacă e posibil, indică-mi suma în dolari. Aș vrea totodată să aflu cum aș putea curăța bustul, care și-a pierdut strălucirea. Îți amintești că, spre deosebire de exemplarul tău, pe al meu l-ai dat parțial cu o patină neagră – părul și ochii. A devenit acum maro, dar nu știu dacă e așa dinadins sau dacă e lucrarea timpului. Bustul a fost ținut ani de-a rîndul într-o pivniță, de teama bombardamentelor, și n-am îndrăznit să-l curăț. Nu mă ating de păr, nu-i așa? Mă bucur să știu că această parte a bustului a fost dată cu culoare și că ai făcut-o chiar tu. Sau te-ai răzgîndit în această privință, căci asta nu se regăsește pe celelalte busturi?” (După „Brâncuși – Natalia Dumitresco, Alexandre Istrati, Pontus Hulten)

Expoziție, Philadelphia 1995

Anul 50

Fișier al colaboratorilor FOII (46)

Doina Misarăș

debut la ziar • colaborări • corespondențe

Formată în mediul tinerilor de la liceul giulan, care au confirmat prin prezența lor în ziarul românesc (Ștefan Frățean, Tiberiu Juhas, Emilia Martin, Mihai Gurzău, Vasile Martin), Doina Misarăș (D. M., Luțail și-a făcut exercițiul comunicării cu ziarul și cititorii săi încă din școală. Este amintită la rubrica pentru tineret, într-un reportaj colectiv, alături de Viorica Oros, Florica Otlăcan, Tiberiu Săcal (În primele săptămîni, nr. 19, 1 oct. 1962). Debutul ei la ziar are loc devreme, cu o reacție pozitivă la concursul de jocuri distractive inițiat de redacția ziarului. Corespondența este o scrisoare deschisă redacției, prin care mărturisește sincer bucuria că astfel de concursuri pun în acțiune cunoștințele de limbă și cultură ale elevilor (Un început bine reușit, nr. 9, 1 mai 1963). Redacția îi răspunde acestui mesaj al elevului de atunci, publicind alături altă propunere de angajare în concurs a elevilor. Doina Misarăș a făcut proba uceniciei la aceste concursuri prin participarea directă, ajungînd pînă în stadiul celor mai buni dezlegători de cuvinte încrucișate, fiind felicitată direct de redacție, tocmai în anul absolvirii liceului (nr. 7, 1 apr. 1967). Nu întîmplător pentru destinul tinereții absolvente, în a 15-a promoție de bacalaureați ai liceului giulan se găseau tineri-colegi care au colaborat la ziar:

Teodor Cosma, Petru Mihoc, Gheorghe Ardelean.

Deși debutase devreme, ca elevă, destul de tîrziu, după aproape zece ani, revine la vechea pasiune a colaborărilor la gazeta românească. Materialele ei de acum se caracterizează prin sobrietate în concepție și limpezime a discursului jurnalistic, o rigoare internă a distribuției ideilor, după focarul de lumină pe care îl proiectează în miezul fierbinte al materialului, respectînd normele decenței și buneii informări. Articolul *La practică* (nr. 4, 15 febr. 1973), alcătuit din cîteva informații despre școala superioară din Sarvaș, tinde spre un articol-profil, realizează printr-un scurt, dar la obiect dialog cu o viitoare educatoare, Stela Bodnar. Portretul celui din față nu se realizează de jurnalist, ci se recompune din mărturiile pe care le face aici cel interviat.

Trebuie să spunem că această practică a portretului prin oglindire devine o practică preferată a colaborărilor Doinei Misarăș. O face în același an 1973, despre un laureat al ansamblului folcloric din Aletea, Gheorghe Bágy, cu aceeași responsabilitate a cuvintelor măsurate și dozînd pe întreg articolul intervențiile personale cu cele directe ale intervențiilor celui cu care dialoghează (Gh. Bágy, pose-sor al medaliei „Pentru cultura socialistă”, nr. 5, 1 mart. 1973). Înclinația spre arti-

colul-portret este dublată și de o privire obiectivă asupra celui în cauză, încît imaginea pe care cititorul și-o face despre persoane sau personalități își reface unitatea din unghiuri cît mai largi. Așa e cazul celor două

articole, despre profesoara Ana Crișan (O distinsă profesoară, nr. 10, 15 mai 1973) și cel despre eleva din Săcal, Clara Far (nr. 8, 1 mai 1974). În bună parte, caracterizarea entuziasmului și activismului, cu care s-a implicat în presă intelectualul generos precum Ana Crișan, au și în conde-iul Doinei Misarăș temeiurile depline, de care ne-am ocupat în fișa 8. Mai este de menționat un aspect, anume că la momentul pornirii anului I al Vocii tineretului (noua serie a anului 1974) deja se putea vorbi de un colectiv format de viitori jurnaliști și colaboratori ai ziarului, din chiar interiorul liceului giulan.

A doua categorie a colaborărilor o formează materialele despre evenimente ocazionale, dar care au în centru tot acțiuni ale elevilor, fie legate direct de școală (*Primele zile de școală*), fie de activități din perioada vacanțelor școlare (*Trei săptămîni la Năvodari*). Aceste produse jurnalistice au darul de a cinsti cum se cuvine evenimentul, aducînd

informația istorică scurtă, selectînd cu maximă exigență evenimente cu grad sporit de relevanță, precum acest material scris la 25 de ani de la deschiderea liceului din Giula (*Spectacol de aniversare*, nr. 21, 1 nov. 1974). Scrisul Doinei Misarăș practică și articolul mixt, grupaje de opinii intersectate de linii ale colaboratorului, în vederea multiplicării punctelor de vedere. Iată, puși alături, directorul liceului, Ion Budai și elevul din a IV-a, Tiberiu Juhas, viitorul jurnalist, în materialul *Părerii, emoții, așteptări în septembrie* (nr. 18, 15 sept. 1975). Poate că cel mai substanțial material închinat liceenilor absolvenți, scris și dintr-o lumină nostalgică, rămîne *Maturanții* (nr. 11, 1 iunie 1974). Aici, Doina Misarăș nu numai că formulează indirect cîteva din responsabilitățile instituțiilor care formează absolvenții, dar și trage un semnal asupra atitudinii societății față de visurile și idealurile acestora, adică o continuare a dragostei și încrederii pe care le-au investit în școală: „Să avem grijă, deci, grijă de acești copii și pe mai departe, să nu-i dezamăgim, ca după anii de școală fără gînduri, ce am reușit să le asigurăm, noua școală, viața, să nu fie pentru ei amară... Să le dăm o mîină de ajutor în lupta lor, să le fim sprijin moral în reușita primului start”. Poate că această încredere și lumină a părții morale din om aparțin intelectualului nobil. Căci, iată, în poziția de bibliotecar, cel care aduce cartea și informația cît mai aproape, stau planuri, idealuri nicidecum stinse, de ce nu, tocmai pentru a le da viitorilor maturanți sentimentul că cineva grijiului le este bun aliat. La fel, prestația de colaborator i-a deschis Doinei Misarăș și responsabilitatea actului cultural major, făcut cu pasiune și rigoare. Proiectele mărturisite cu un an în urmă (colecția scrierilor autorilor români, colecția periodicului la care a ucenicit, expoziții de carte, inventarul acțiunilor culturale-literare) o îndreptătesc să sperie și să creadă în rostul de intelectual (*Ce valoare mai are cartea?*)

Cornel Munteanu

Din fișele următoare: Mihai Gurzău (47), Eva Ruja Báryai (48)

Maturanți

Cîntînd tradiționalele cîntece de adio, elevii maturanți și-au spus rămas bun.

Pe umeri mica traistă simbolică cu merinde: cîteva pogăcițe, sare, un ban, în mîină flori primite de la foștii colegi și prieteni, acești tineri, cu lacrimi ascunse în ochi, au simțit că ceva s-a sfîrșit. A sîrit oasul desparțirii de caldă comunitate a școlii. În această clipă abia sperau, că mai tîrziu vor găsi încă un colectiv, care să fie asemănător acestuia, că vor găsi încă și altundeva toate acele clipe care au trecut, clipe care — în oglinda amînțirilor — sînt cele mai frumoase, cele mai trainice.

Se împrăstie clase, unul încoco, altul încolo își alege drumul spre mai departe. Fețe cunoscute își vor pierde conturul, poze și bucurii se vor decolora în urma necruțătoarei treceri a timpului. Încercările au început deja cu examenele în scris, continuîndu-se cu examenul de bacalaureat, admiterea. Deci săptămîinile trecute au fost deja săptămîini emoționante ale muncii încordate, mature.

În timpul pregătirii; acasă sau în cîmîne, peste tot unde se afla unul dintre maturanți, nu era îngaduit să se vorbească, să fie zgomot, care să conturbe această serioasă muncă. Probleme de matematică, formule și date istorice — cunoscute și visate — trebuie să ta în aceste zile o formă stabilă, să alcătuiască un sistem logic, numit știință. Această știință, pregătire, cultură acumulată, constituie pentru o viață întreagă o bază, de care trebuie să se folosească cu întreaga societate, care îi va primi și a cărei membri activi trebuie să devină elevii de ieri.

Fragment din articolul semnat de Doina Misarăș, la 1 iunie 1974, în *Foaia Noastră*

România-Italia 0-2

Ungaria-Lituania 1-1

O înfrângere care totuși mai lasă României speranțe de calificare

Cele două meciuri jucate aproape în același timp, Ungaria-Lituania și România-Italia au cam clarificat situația din grupa 8 din preliminariile Campionatului Mondial 2002. În primul rând s-a dovedit clar că Italia nu mai are nici un adversar serios în bătălia pentru locul de frunte din grupă, care asigură o calificare directă, fără emoții. La București s-au umplut din nou tribunele Stadionului Steaua în speranța de a vedea naționala întinerită. Prima jumătate de oră nici n-a dezamăgit publicul, însă asaltul românesc a fost urmat de

două goluri italiene. „Catenaccio”-ul binecunoscut a funcționat cum trebuie, iar evoluția apărării românești a lăsat de dorit. Aveam impresia că italienii au dat goluri cu noroc, însă trebuie să ne dăm seama că era logic să ciștige. Comentatorul Televiziunii Române,

după cele 2 goluri suferite, a caracterizat adversarii ca „un monument al pragmatismului”. Ce e drept, peninsularii nu prea își irosesc ocaziile, oricât de puține ar fi acestea. A doua repriză a debutat tot cu un puternic presing românesc. Chiar dacă nu cu maximă intensitate, dar acesta s-a menținut pe tot parcursul reprizei. Dar din păcate eforturile incontestabile n-au fost încoronate și cu înscieri, deși în mai multe cazuri România s-a aflat în pragul golului.

În același timp, la Budapesta naționala Ungariei se chinu-

ia cu Lituania. La jumătatea reprizei secunde, cu chiu și vai, dintr-un penalti au băgat golul mult așteptat, care însă în cinci minute – cu un noroc deosebit – a fost egalat cu un autogol, de același

Sebők, care a valorificat și lovitură de la 11 metri. După acest egal, evident socotit ca un eșec al jucătorilor naționalei Ungariei – printre care se afla și Vasile Miriută – au rămas tăvăliți pe gazonul „Népstadion”-ului. Cu un meci ciștigat, ungurii și-ar fi putut consolida poziția a doua din grupă, însă cu aceste 2 puncte pierdute au oferit o surpriză plăcută românilor disperați, după partida cu Italia. De acum înainte este evident că Italia se poate socoti printre participanții la Word Cup 2002, iar pentru locul doi mai mult ca sigur se va duce o luptă crâncenă între Ungaria și România. Un fel de pronostic cine ar putea da, în momentul ce România a ciștigat abia-abia împotriva Lituaniei și a suferit două înfrângeri de la Italia, care de altfel deține titlul de vicecampion al Europei. Jocul lor însă se pare că evoluează spre bine și se află în ascensiune, dar cele 3 puncte adunate în tot atâtea meciuri și gola-verajul de 1-5 este de-a dreptul înspăimântător. Partea pozitivă este însă că naționala română totuși se află deja după

partidele cu cel mai greu adversar, pînă ce Ungaria degeaba a jucat la Budapesta un senzațional egal cu Italia, mai are o deplasare în peninsula. Iar dacă pierde acolo, va sta mai prost cu punctele pierdute decît România. Valoarea egalului cu Italia, a fost anulată total de egalul cu Lituania. Deci soarta calificării va fi jucată între Ungaria și România, iar Georgia și Lituania pot constitui niște pietre de încercări care ar putea modifica rezultatul luptei celor doi. Pe o parte se află o echipă românească tînără, plină cu talente, dar deocamdată cu un joc mai mult entuziast decît tactic, iar pe cealaltă o națională maghiară care de 3-4 ani joacă împreună cu mici modificări, dar care parcă în primăvară și-a pierdut caracterul dobîndit în toamna anului trecut. În momentul încheierii ediției de față încă nu se știe rezultatul meciului Georgia-România, care se dispută miercuri. România trebuia să ciștige, dar cine știe?! După simbăta budapestană, cine se mai angajează la prevestiri?!

Ștefan Crăsta

Un început cu rezultate bune la Chitighaz

Antrenamentele de pregătire s-au terminat cu bine pentru echipa de fotbal din Chitighaz. Ultimul meci amical a avut loc vinerea trecută, acesta fiind împotriva echipei de juniori Rad din Belgrad, care joacă în divizia I din Iugoslavia. Băieții din Chitighaz, cu toate că au pierdut meciul cu 0-1, au jucat bine și au avut foarte multe ocazii de înscriere în poarta adversă.

După meci băieții noștri au venit cu fețele obosite, dar vesele, iar oaspeții nu au fost foarte voioși, ei nefiind mulțumiți cu scorul.

După o zi de odihnă au venit la „ospaț” fotbaliștii din Gerendás. Publicul din comună a sosit cu mare nerăbdare la meci, circa 100 de suporteri au fost prezenți în sală. În prima repriză au avut ocazii de departajare ambele echipe, dar nici una nu a avut noroc să înscrie golul atît de mult așteptat.

În repriza a doua numai 5 minute a trebuit publicul să aștepte pentru a se bucura de

primul gol. În minutul 50, Papp a înscris primul gol, seria golurilor a continuat cu Donnert în minutul 60, Bíró înscrie dintr-o lovitură liberă în minutul 70, iar spre sfîrșitul reprizei Zoltan Negye a „umflat” poarta adversarilor cu al 4-lea gol. Antrenorul-jucător Csaba Bordaș (din Micherechi) l-a înlocuit pe Negye pe terenul de joc, dar după numai 10 minute Bordaș a primit cartonașul roșu și a părăsit echipa.

După meci antrenorul-jucător a afirmat: „În vacanța de iarnă numai doi jucători (Zoltan Ilyés din Aletea și Csaba Bordaș din Micherechi) au sosit la

echipa de fotbal din Chitighaz, nimeni nu a părăsit echipa”.

– *Cu ce planuri începe echipa sezonul?*

În orice caz rezultatul de azi ne dă încredere și putere ca și în viitor să obținem asemenea rezultate frumoase. Am dori să încîntăm cît mai mult publicul nostru, să se adune cît mai mulți la meciuri. Scopul e să ne calificăm pe locul 1 sau 2, ca în sezonul următor să jucăm în divizia a II-a.

– *Cine ajută echipa din punct de vedere financiar?*

În primul rînd primăria ne sprijină, dar fiind și ea destul de săracă nu e prea mare suma cu care ne ajută, iar un alt sponsor este și Gheorghe Crișan, un antreprenor din comună.

Chitighaz-Gerendás 4-0 (0-0).

Chitighaz: Szimó A. – Bleda, Istin, Bucor, Bíró – Galea, Negye, Szegedi – Papp, Ilyés, Donnert. **Jucătorii de rezervă:** Faur, Sălăjan, Bordaș, **Golurile:** Papp: m. 60, Bíró: m. 70, Negye: m. 75. **Eliminat:** Bordaș Cs. (m. 85).

Negye: Am jucat un meci foarte important, calitativ a fost destul de bun, iar eliminarea lui Bordaș a fost justă. În prima repriză nu ne-am putut folosi de ocazii, am jucat fără concentra-re. În repriza a doua am fost mai concentrați, în fața porții am fost mult mai periculoși. **MIC**

Marele Circ continuă la Sao Paulo

Oare cine va fi acasă: M. Schumacher sau Barrichello?

Duminică, 1 aprilie, la ora 18.50 iarăși ne putem întîlni în fața micului ecran M1 cu favoriții noștri din F1. De data aceasta monstroasele mașini vor „circula” pe autostrada din Interlagos (care se găsește lîngă Sao Paulo, Brazilia). Din informațiile primite știm că: lungimea turului este de 4, 262 km, numărul turelor este 72 runde, iar lungimea traseului este de 306, 867 km. Există variante cum că la Interlagos ori se înmoale asfaltul din cauza căldurii, ori pe șosele sînt gropile pline cu apă din cauza ploilor. În multe cazuri termometrul a înregistrat căldura asfaltului, a șoselelor, chiar de 60°C. Vă dați seama cu ce teamă se urcă în mașini piloții. Dar toate acestea se uită cînd mașinile gonesc cu 307 km/h. După opinia multor iubitori ai acestui sport competiția F1 din Sao Paulo este mult mai populară decît Carnavalul din Rio.

Nu se știe pe care pilot și pe care mașină îl vor ajuta mai mult împrejurările din Interlagos, dar e bine de văzut că monstrele Ferrari sînt acum nemaipomenit de rapide (în ciuda căldurii sau ploii care va fi). Proiectanții le-au construit în așa fel încît aceste mașini sînt, rezistente la interperiere vremii, de unde putem ajunge la concluzia că ce ar deveni aceste miraculoase mașini fără cei doi piloți M. Schumacher și R. Barrichello?

M. C.

Ultimele rezultate ale echipelor noastre de fotbal din 24-25 martie

Campionat național, divizia II.	
Giula-FC Eger SE	3-2
Campionat județean, Bichiș, divizia I.	
Körösladány-Micherechi	2-0
Bătania-Szeghalom	2-2
Campionat județean, Bichiș, divizia II.	
Füzesgyarmat-Aletea	5-0
Campionat județean, Bichiș, divizia III.	
Chitighaz-Gerendás	4-0
Leucushaz-Medgyesegyháza II.	0-3
Campionat județean, Bihor, divizia I.	
Leta Mare-Balmazújváros	2-1
Tiszacseg-Jaca	2-4

Următoarele meciuri de fotbal 31 martie (sîmbătă)

Abonyi SE-Giula	16.00
Teglás-Leta Mare	16.00
Hosszúpályi-Jaca	16.00
1 aprilie (duminică)	
Magyarbánszabolcs FC-Bătania	16.30
Micherechi-Șercad	16.30
Aletea-Doboz	16.30
Gerendás-Leucushaz	16.30
Kétsoprony-Chitighaz	16.30

ROMÂNIA

Luni, 2 aprilie

6.00 Telematinal 8.30 Bravo, Bravissimo 9.55 Film 11.30 Știrile de sâmbătă asta 12.00 Teleenciclopedie 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Info-Mania 13.30 Pro Patria 14.30 Serial 15.00 Cronica 16.30 Știri 16.35 La țintă 17.15 Serial 18.00 Impas în doi 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Iartă-mă! 20.45 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Români uitați, români pierduți 22.45 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Iași în carnaval 1.00 Jurnal 1.45 Impas în doi 2.35 Români uitați, români pierduți 3.20 Serial 3.50 Scurt pe doi 5.05 Corect 5.15 La țintă.

Marti, 3 aprilie

6.00 Telematinal 8.15 Ora G 9.00 Serial 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Info-Mania 13.30 Iartă-mă! 14.30 Serial 15.00 Puncte cardinale 15.30 Cronica 16.30 Știri 16.35 Pentru dv. Doamnă! 17.15 Serial 18.00 Cu ochii'n 4 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Film 21.25 Clubul de spiritism 21.55 Jurnalul de noapte 22.10 Videoteca veselă 22.55 Lumea dansului 24.00 Cu ochii'n 4 24.45 Info-Mania 1.00 Jurnal 1.45 Film 3.20 Serial 3.50 Videoteca veselă 4.35 Clubul de spiritism 5.05 Corect! 5.15 Pentru dv. Doamnă!

Miercuri, 4 aprilie

6.00 Telematinal 8.00 Tezaur folcloric 9.00 Serial 9.45 TV 9.30 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Info-Mania 13.30 Oameni ca noi 14.00 Clubul de spiritism 14.30 Serial 15.00 Fotbal: Sportul Studențesc-Dinamo 17.15 Serial 18.00 Piața și banii 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Serial 20.45 Recurs la morală 21.45 Amprente 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film 24.00 Bucuriile muzicii 1.00 Jurnal 1.45 Film 3.25 Serial 3.50 Recurs la morală 4.50 Amprente 5.05 Piața și banii.

Joi, 5 aprilie

6.00 Telematinal 8.00 8.00 Recurs la morală 9.00 Serial 9.45 TVR Cluj 10.50 TVR Iași 11.55 TVR Timișoara 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Info-Mania 13.30 Serial 14.15 Desene animate 14.35 Serial 15.00 Conviețuirii 16.30 Știri 16.35 Medicina pentru toți 17.15 Serial 18.00 Eu, cetățeanul 18.50 Corect! 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 TVR Cinema 20.45 Reflecții rutiere 21.00 Scurt pe doi 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Film 24.05 Nocturna melomanului 1.00 Jurnal 1.45 Film 3.20 Serial 3.50 Scurt pe doi 4.50 Reflecții rutiere. 5.05 Corect! 5.15 Medicina pentru toți.

Vineri, 6 aprilie

6.00 Telematinal 8.10 Eu, cetățeanul 9.00 Serial 9.45 TVR Craiova 12.00 TVR Cinema 13.00 Jurnalul de prînz 13.15 Ciber-fan 13.40 Cu ochii'n 4 14.30 Tribuna partidelor parlamentare 15.00 Lumea și noi 15.30 Drepturile omului 16.30 Știri 16.35 Ai carte, ai parte! 17.15 Serial 18.00 O vedetă... populară 18.45 Parlamentul României 19.00 Jurnal 19.40 Sport 19.45 Ploaia steluțelor 21.15 Serial 22.00 Jurnalul de noapte 22.15 Profesioniștii 23.15 Film 23. 1.00 Jurnal 1.45 Drepturile omului 2.45 Profesioniștii 3.45 Ploaia steluțelor 5.15 Ai carte, ai parte.

Sîmbătă, 7 aprilie

6.00 O vedetă... populară 6.45 Serial 7.45 Desene animate 8.30 Film 10.00 Muzică populară 11.00 Auto Club 11.30 Casa mea 12.00 Serial 12.50 Jurnalul de prînz 13.00 Fotbal: Steaua - Rocar 15.00 Debut 50 plus 16.15 Ora G 17.00 Teleenciclopedie 18.00 Garantat 100% 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Surprize, surprize 21.30 Serial 22.20 Jurnalul de noapte 22.30 Telecinemateca 23.25 Marele Jazz 1.00 Jurnal 1.30 Garantat 100% 2.30 Auto Club 3.00 Casa mea 3.30 Serial 4.15 Fotbal.

Duminică, 8 aprilie

6.00 Ceasul deșteptător 7.00 Universal Credinței 8.00 Desene animate 8.30 Kiki, Riki, Miki. Magazin pentru copii 9.30 Viața satului 11.05 Tezaur folcloric 12.05 De luni pînă duminică 12.50 Jurnalul de prînz 13.00 Fotbal: Universitatea Craiova - Ceahlăul Piatra Neamț 15.00 Desene animate 15.00 Bravo, Bravissimo! 17.30 Film 19.00 Jurnal 19.25 Sport 19.30 Film 21.05 Știrile de sîmbătă asta 21.35 Fotbal show 22.30 Jurnalul de noapte 1.00 Jurnal 1.30 Film 3. Debut 50 plus 4.15 Fotbal.

TVR

Luni, 2 aprilie

6.00 Veni, Video, Vici! (R) 6.15 Desene animate 7.05 Serial (R). Povești vum n-ai mai auzit 7.35 Serial (R). Piatra magică 8.00 NBA - Campionatul Nord-American de Baschet (R) 10.00 Știri 10.10 Film (R). Pasărea din Valea albastră 11.45 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Răscruți (R) 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Serial (R). Doamna Bovy 15.30 Toți, împreună 16.15 Afaceri la cheie 16.30 [ara de piatră 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Se întâmplă acum 18.10 Autograful muzical 18.30 Gala Premiilor Uniter 2001 22.30 Știri 22.35 Sport plus 23.20 Obsesia vitezei 0.05 Știri bancare și bursiere 0.10 TVM. Mesager 0.40 Serial de călătorii (R) 1.35 Atenție, se cîntă! (R) 3.05 Telegiurnal TVR 2 (R) 3.35 Se întâmplă acum 3.45 Sufletul naturii 4.40 Arta apărării (R) 5.10 Sport plus (R).

Marti, 3 aprilie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.00 Gala Premiilor Uniter 2001 (R) 11.00 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.30 Afaceri la cheie (R) 11.45 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Tribuna Partidelor Parlamentare 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2. 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.10 Autograful muzical 16.30 Călătorind prin țară 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Se întâmplă acum 18.15 Toți, împreună 19.05 Serial. Băieți buni, băieți răi 19.55 Mini atlas 20.00 Pragul de sus 21.30 Știri 21.35 Film. Martori dispăruți 23.05 Euro Doc 23.45 Știri bancare și bursiere 23.50 TVR Mesager 0.20 Trupa DP2 (R) 1.45 Telegiurnal TVR 2 (R) 2.05 Se întâmplă acum (R) 2.30 Pragul de sus (R) 4.00 3.50 Reforma la bani mărunti (R) 4.20 NBA Action (R) 5.00 Paralele inegale (R).

Miercuri, 4 aprilie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.05 Acra lui Noe (R) 7.35 Toți, împreună 8.40 Film (R) Martori dispăruți 10.10 Știri 10.15 Autograful muzical (R) 10.30 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.00 Serial (R). Băieți buni, băieți răi 11.45 Serial (R). Domnișoara Andrea Serial 12.40 Cronici votive (R) 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.10 Autograful muzical 16.30 Mrt și istorie 17.00 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Se întâmplă acum 18.15 Toți, împreună 19.05 Serial. Băieți buni, băieți răi 19.55 Mini atlas 20.00 Pe mîchie de cuțit 21.00 Răscruți 21.30 Știri 21.35 Cinematograful de artă. Vreau totul 23.10 Patrimoniul 23.55 Știri bancare și bursiere 24.00 TVM Mesager 0.30 Trupa DP2 (R) 1.55 Telegiurnal TVR 2 (R) 2.15 Pe mîchie de cuțit (R) 4.00 Televiziunea, dragostea mea! (R) 5.00 Obsesia vitezei (R) 5.45 Autograful muzical (R).

Joi, 5 aprilie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.05 Tradiții 7.35 Ferma (R) 8.35 Cinematograful de Artă (R) 10.05 Știri 10.10 Oprirea obligatorie (R) 10.30 Serial (R). Tată, încurcat-o 11.00 Serial (R). Băieți buni, băieți răi 11.45 Serial. Domnișoara Andrea 12.40 Tribuna Partidelor Parlamentare 13.10 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.10 Autograful muzical 16.30 E dreptul tău! 17.00 Serial. Tată, am încurcat-o! 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Se întâmplă acum 18.15 Toți, împreună 19.00 O lume și farmecul ei 19.30 Ora adevărului 21.00 JEWEL în concert 21.45 Știri 21.50 Serial. Captiv în viitor 22.40 Integrale 23.40 O lume și farmecul ei 0.10 Știri bancare și bursiere 0.15 TVM Mesager 0.45 Trupa DP2 (R) 2.10 Telegiurnal TVR 2 (R) 2.30 Se întâmplă acum (R) 3.50 Ora adevărului (R) 4.20 Serial (R) Captiv în viitor 5.10 JEWEL în concert (R).

Vineri, 6 aprilie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Poftă bună cu Petrișor! (R) 7.05 Documentar 7.35 Țara de piatră (R) 8.05 E dreptul tău (R) 8.35 Atlas (R) 9.05 Medalion de interpret (R) 9.35 Știri 9.40 Patrimoniul (R) 10.30 Serial (R). Tată, am încurcat-o! 11.00 Puls 2001 (R) 11.45 Serial. Domnișoara Andrea 12.35 Euro Doc (R) 13.15 Desene animate 14.30 Știri 14.35 Trupa DP 2 16.00 Poftă bună cu Petrișor! 16.15 Spectacolul lumii 16.45 Oprirea obligatorie 17.00 Reforma la bani mărunti 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.50 Teatrul Național de Televiziune prezintă: Mușatinii 18.50 Aripă și roți 19.05 Televiziunea, dragostea mea! 20.05 D'ale lu' Mitică 21.05 Serial. Misiune pe chei 21.55 Știri 22.00 Film. Criza solară 23.50 Știri bancare și bursiere 23.55 TVM Mesager 0.25 Trupa DP2 (R) 1.50 Telegiurnal TVR 2 (R) 2.25 D'ale lu' Mitică (R) 3.25 Film (R). Criza solară 5.15 Reforma la bani mărunti (R) 5.45 Veni, Video, Vici! (R).

Sîmbătă, 7 aprilie

6.00 Serial (R). Domnișoara Andrea 6.50 Desene animate (R) 7.15 Aripă și roți (R) 7.30 Teatrul Național de Televiziune (R) 8.30 On line 9.00 Povestiri cu internet neașteptat 9.30 Arta apărării 10.05 Serial. Wishbone 10.30 Serial. Extraterestrii în familie 11.00 Serial. Acvila 11.30 Arca lui Noe 12.00 Pe urmele dinozaurilor 12.30 Serial de călătorii 13.00 Știri 13.10 Atlas 13.45 Planeta singuratică 14.35 Culișele cabaretului Moulin Rouge 15.30 Serial. E timpul să mă mînt 16.00 Top TVR 2 17.00 Prețul succesului 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Teatrul liric 19.15 Cinematograful, o istorie vie 20.05 Serial. Scurte povestiri cinematografice 20.35 Supranaturalul 21.25 Știri 21.30 NBA Action 22.00 Despre viață și sex 22.45 Pe urmele dinozaurilor 23.15 Serial (R). E timpul să mă mînt! 23.40 TVM Mesager 0.10 Telegiurnal TVR 2 (R) 0.20 Culișele cabaretului Moulin Rouge (R) 1.15 Supranaturalul (R) 2.05 Serial (R). Scurte povestiri cinematografice 2.35 Cinematograful, o istorie vie 3.25 Despre viață și sex 4.10 Prețul succesului (R) 4.40 Top TVR 2 (R) 5.40 Serial (R). Wishbone.

Duminică, 1 aprilie

6.00 Serial. Extraterestrii în familie 6.35 Serial (R). Misiune pe chei 7.30 Tradiții 8.00 Medalion de interpret 8.30 Ferma 9.30 Ferestre spre cer 11.30 Tip-Top, Minipol 12.00 Kideo 12.30 Spectacolul lumii 13.00 Știri 13.05 Verdi, 100 de ani de la moarte (II) 13.40 Spionderie naturii 14.40 Serial. Star Trek 15.35 Corpul uman 16.30 Paralele inegale 17.30 Telegiurnal TVR 2 17.40 Serial. Doamna Bovy 18.35 Atenție, se cîntă! 20.05 Film. În mișcare 21.45 Știri 21.50 NBA - Campionatul Nord-American de Baschet 0.20 TVM Mesager 0.50 Telegiurnal TVR 2 (R) 1.00 Corpul uman (R) 1.50 Planeta singuratică (R) 2.40 On line (R) 3.10 Povestiri cu internet neașteptat (R) 3.45 Serial (R). Kideo 5.05 Serial de călătorii (R) 5.30 Serial (R). Acvila.

ÎN LIMBA MATERNĂ

emisiune radiofonică în limba română

2 APRILIE, LUNI (redactor: Petru Cîmpian)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.00 Montaj de muzică populară - redactor: Gelu Stan din Timișoara 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.40 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.55 Încheiere.

3 APRILIE, MARTI (redactor: Monica Rocsin)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.40 Evenimente calendaristice 10.45 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin informativ, date meteo 11.45 Engleza pe înțelesul tuturor - curs de limbă engleză 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

4 APRILIE, MIERCURI (redactor: Adam Bauer)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Sport - rubrica lui Adam Bauer 11.53 Avangarda „Ecranul nostru” 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

5 APRILIE, JOI (redactor: Iulia Kaupert)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 11.00 „Cuvinte potrivite” - emisiune dialog de cultivare a limbii române 11.15 Interviu, reportaje din viața românilor din Ungaria 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.45 Nota săptămînii de Edda Ilyés 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

6 APRILIE, VINERI (redactor: Eva Iova)

10.30 Introducere, cuprins 10.35 Știri și informații, date meteo 10.45 Evenimente calendaristice 10.50 Revista presei „Foaia românească” 10.52 Avangarda „Ecranul nostru” 10.55 Ce e nou la liceul Bălcescu din Giula? - relatează Andreea Gurzău 11.00 „De la 14 la 18 - Liceenii” 11.30 Buletin de știri, date meteo 11.40 Actualități la românii din Banatul Sîrbesc - relatează Cornel Mata din Virșeș 11.50 Știri și curiozități din România - relatează Simona Pele din Timișoara 11.55 Știrile zilei pe scurt, încheiere.

7 APRILIE, SÎMBĂTĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40 Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 14.45 Party Time - magazin de muzică ușoară 15.00 „Pe unde le Europei” - magazin euroregional 15.58 Încheiere.

8 APRILIE, DUMINICĂ (redactor: Petru Cîmpian)

14.30 Introducere, cuprins, evenimente calendaristice 14.40-15.30 Retrospectiva săptămînii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămînii) 15.30 Emisiune religioasă baptistă 15.55 Încheiere.

(Nu răspundem pentru eventualele modificări în programele radio!)

În fiecare seară, între orele 19.00-19.30 se prezintă emisiunea românească, difuzată pe țară. Sumarul acesteia este compus din actualitățile zilei și reportaje, interviuri din viața comunității noastre, respectiv relatări din viața școlilor românești.

Emisiunea de seară, difuzată pe țară, pe lîngă frecvențele de 66,29 MHz și 66,14 MHz, poate fi ascultată și pe unde locale, pe frecvențele locale ale studiourilor regionale.

Radio Calypso, Budapesta 873 kHz, Radio Debrețin 91,4 MHz, Radio Seghedin 93,1 MHz

Ecranul nostru

4 aprilie 2001 (m1 ora 13.25)

Reluare: 7 aprilie 2001 (m2 ora 10.35)

Programul emisiunii românești:

Magazinul dedicat românilor din Ungaria de această dată îl va aduce în casele Dumneavoastră pe dascălul din Micherechi, Gheorghe Dulău, care între numeroasele sale pasiuni este și un mare amator fotograf. În Ecranul nostru vă va vorbi despre amintirile adunate în timp ce eterniza viața satului de odinioară. După generația a treia, vor urma tinerii care la Micherechi au înființat o nouă asociație cu caracter românesc. Tinerii studenți din Micherechi, ajungînd la diferite facultăți din Ungaria și România, revin în satul natal aproape de fiecare săptămînă și formează Asociația Tinerilor Români de Păstrare a Tradițiilor din Micherechi.

Realizator: Ștefan Crăsta

PETROM

ESENȚA MIȘCĂRII

În Ungaria
în două localități:
la Bichișciaba și la Nagylak

Radio România
Internațional
Emisiunea în limba
română

În fiecare seară între
orele 22.00-23.00
pe frecvența 756 kHz

Locul reclamei Dumneavoastră

FM 92,1 MHz STEREO RADIO
VOCEA EVANGHELIEI ORADEA

3700 Oradea Str. Cuza Vodă nr. 85.

Tel. 59-430552, Fax.: 59-427372

E-mail: inbox@rve.net

- muzică - știri locale și BBC - emisiuni

pentru orice vîrstă

Ascultați RVE non stop și pe Internet la:

http://www.rve.net

TRANS WORLD RADIO - ROMÂNIA

(Radio Vocea Evangheliei pentru Europa)

AM 1548 KHz zilnic, ora 21.15-21.45

SW 31 și 49 m - vineri: 18.30-18.45 - sîmbătă:
18.00-18.45 - duminică: 18.30-18.45

Animale bolnave

Vă amintiți, desigur, de ecourile înfricoșătoare pe care le-a stîmuit boala virotică extrem de periculoasă pentru om, ce a cuprins în urmă cu cîțiva ani fermele de pui din Belgia și Japonia, de imaginile terifiante prezentate în emisiunile de știri, cu mii de pui aruncați de vii în crematorii... A urmat apoi, paralel cu nașterea spectaculoasă a mio-riței clonate Dolly, ascensiunea *sindromului vacii nebune*, boală ale cărei simptome mortale apar la om cu mare întârziere, fapt ce ne-a făcut să rememoram cu nelinește toate ocaziile în care am consumat carne de vită în ultimii ani... Privim acum neputincioși epidemia de *febră aftoasă*, dezlănțuită în Marea Britanie, și care amenință să se extindă cu repeziciune, infectînd crescătorile de vaci, de oi, de capre, de porci, care hrănesc această Europă carnivoră și păcătoasă. Căci la acest sfîrșit de săptămînă, Europa (aproape) unită, mănîncă praz cu orez și

coade dă laboș de teama febrei aftoase, nu din penitență ce se cuvine în Postul Paștelui...

Febra aftoasă a animalelor e contagioasă pentru om, însă nu are efecte mai periculoase decît cele ale unei gripe ușoare; totuși sute de mii de animale sînt ucise, transformînd lumea într-un abator apocaliptic. Mortalitatea provocată de boală în rîndul animalelor nu e majoră. La mijloc sînt însă pericolul de a pierde bani grei și interesele politice ale unor grupuri de tătici, care probabil seara le spun copiilor povești cu cei trei purceluși și cu muzicanții din Brema. În fața argumentelor economice, organizațiile de ocrotire a animalelor stau cuminți, nu vin cu sloganuri despre egalitatea animalului cu omul, căci în acest caz nu mai e vorba de șoareci de laborator, nici de tigri omorîți pentru blană, de vînători care rămîn pînă la urmă anonimi, ci de ordinare și ufit mirositoare vaci și oi, crescute intensiv, în-

mulțite artificial, care n-au văzut pășuni decît în vis. În schimb, tot felul de staturi odinioară celebre, speriate azi de bătrînețe, se declară protectoare ale hoardelor de cîini care au pus stăpînire în țara vecină pe orașe întregi.

Într-o vară, am vizitat o expoziție de artă dintr-un oraș din România, iar printre expozate, statui de bronz și de piatră, se odihneau refugiați la umbră din fața arșitei dogoritoare, cîini vii, cu cozi stufoase și urechi clăpăuge, clămpănindu-și dinții după muște și scărpinîndu-se de pu-reci... M-am întrebat atunci, dacă nu cumva chiar *Brigitte Bardot* a fost la vernisajul expoziției. De curînd, am ascultat o întreagă după-amiază un proces radiofonic intentat unui cerșetor din Budapesta care, furios și beat, și-a lovit repetat cu piciorul propriul cîine. O mulțime de ascultători revoltați au luat apărarea bietului animal, oferindu-i casă și masă. Iar seara, la televizor, imagini de la Auschwitz cu cadavre de oițe bîrsane și viței târcați, căci pe o rază de zece kilometri de la locul unde s-a înregistrat un caz de febră aftoasă, trebuie ucise toate animalele, atît bolnave, cît și sănătoase. Omenirea nu mai cunoaște măsura...

Vegetarienii – palizi și subțiri – susțin că războiul a fost creat datorită faptului că oamenii au devenit carnivori, că pămîntul roditor a fost devastat de rumegătoare, că în Australia caii sălbatici au fost împușcați ca să aibă loc oile, că în multe țări, ca Brazilia, pe pămîntul destinat culturilor pasc ciurde nesfîrșite de cornute, din a căror carne se continuă procesul de *hamburgerizare* a lumii, în timp ce 60% din populația țării e subalimentată... Poate că la o conflagrație mondială vegetariană, magnații cîrniar ar opri masacrul animalelor; ar cîștiga atunci magnații castraveților cu mutații genetice și ai roșiilor cu coloranți chi-

mici. Așa că nu avem nici o șansă: viața e un compromis și nimic mai mult. Dar dacă de luna viitoare produsele alimentare vor fi din nou scumpite, nu e inutil să știm că de la 1 martie au fost introduse analize prin sondaj efectuate pentru toate vacile mai bătrîne de 30 de luni, analize destinate să identifice *encefalita spongioasă*. Sumele alocate în acest scop de ministerul de resort au fost de 75 de milioane de forinți, dar cheltuielile vor urca pînă la două miliarde. Mai adăugăm la acestea, cazul celor aproape două tone de salam Pick exportate peste ocean, nimicite de americani deoarece au fost găsite infectate cu bacteria *listeria*, periculoasă și pentru om. Și, în sfîrșit, mă gîndesc la crescătorii de animale din satele noastre, care muncesc în ultimii ani pentru profituri minime, ajunși acum în pragul isteriei la gîndul că febra aftoasă va ajunge și în Ungaria, țară în care boala nu s-a înregistrat din 1973. Tocmai fiindcă au trecut de atunci 28 de ani, oamenii nu fac asigurări ale animalelor, referitoare la

această boală. Oricum, dacă un animal se va îmbolnăvi, fermierul va fi nevoit să le ucidă pe toate, iar despăgubirile nu înseamnă mare lucru. Vaccin contra bolii există, dar nici nu poate fi pus în discuție, căci dacă efectivele de animale vor fi vaccinate, Ungariei îi va fi interzis exportul cîrniar pe piața Uniunii Europene pentru o perioadă de doi ani.

Cum e la modă ca orice să aibă o sărbătoare specială, Ziua Internațională a Animalelor este la 4 octombrie, de ziua Sfîntului Francisc. Legenda spune că acest călugăr a călcat din greșeală cu talpa sandalei sale niște pui de pasăre căzuți din cuib, lucru care l-a întristat atît de tare, încît a făcut legămînt că toată viața va umbla desculț. Martori neputincioși ai prăpădului sacrificării animalelor care sînt de fapt, hrana noastră, noi nu putem jura că vom rămîne flămînzi toată viața... Mă uit la papagalii mei din colivie, și în loc să meditez la blîndul sfînt Francisc, îmi vin în minte *Păsările* lui Hitchcock...

D. M.

FOAIA
românească
30 MARTIE 2001
www.foaia.com

Săptămînal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director: Eva Iova. Colectiv redacțional: Edda Illyés, Ștefan Oroian. Tehnoredactare computerizată: Kovács Sándor. Editura și redacția: 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8., Pf. 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789 Fax: (66) 463-152, E-mail: foaia@matavnet.hu, foaia@freemail.hu Editor responsabil: Dr. Ioan Ciotea, președinte, Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Giula, str. Dózsa Gy. nr. 8. Tiparul: Mozi Nyomda Bt. 5600 Békéscsaba, Luther u. 5/B Director: Garai György. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente la Foaia românească în județele Bács-Kiskun, Bihor și Csongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atît personal, cît și prin cec poștal. Abonamentele în anul 2001: 3 luni 540 forinți; 6 luni 1040 forinți; 1 an 2080 forinți. A hetilap megjelenését a „Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségért” Közalapítvány biztosítja. Apariția săptămînalului este asigurată de Fundația Publică „Pentru Minoritățile Naționale și Etnice din Ungaria”.